

Briuselis, 2020 m. spalio 9 d.
(OR. en)

11604/20

Tarpinstitucinė byla:
2018/0217(COD)

AGRI 307
AGRIORG 77
AGRISTR 84
AGRIFIN 87
CODEC 968
CADREFIN 316

DARBINIS DOKUMENTAS

nuo: Pirmininkaujančios valstybės narės

kam: Specialiajam žemės ūkio komitetui / Tarybai

Ankstesnio

dokumento Nr.: 14465/19

Komisijos dok. Nr.: 9634/18 + COR 1 + ADD 1

Dalykas: Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO
dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos,
kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013
– *Pirmininkaujančios valstybės narės kompromisinis tekstas*

Delegacijoms priede pateikiami konsoliduoti pirmininkaujančios Vokietijos redakciniai pasiūlymai
dėl pirmiau nurodyto pasiūlymo.

Palyginti su Komisijos pasiūlymu, naujai įrašytas tekstas pažymėtas **paryškintuoju šriftu**, o
išbrauktas tekstas pažymėtas simboliu [...]¹.

¹ Aiškumo sumetimais ir palyginti su naujausiu konsoliduotu siūlomo Horizontaliojo
reglamento tekstu, parengtu pirmininkaujant Kroatijai (dok. 8794/20), įtraukti pakeitimai,
kurie buvo svarstomi pirmininkaujant Vokietijai, yra pilku šešėliavimu pažymėtos teksto
dalys.

Vokietijos pirmininkavimo laikotarpiu padaryti pakeitimai buvo laikomi būtinais siekiant tinkamai perkelti į nacionalinę teisę Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl DFP, išspręsti neišspręstus politikos klausimus, tinkamai suformuluoti Komisijos įgaliojimus ir užtikrinti visišką suderinamumą su atitinkamomis Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų nuostatomis, pavyzdžiui, susijusiomis su nauju įgyvendinimo modeliu. Priede pateiktus tekstus dėl integruotos administravimo ir kontrolės sistemos (IAKS) (63–73 straipsniai) ir su paramos sąlygomis susijusios kontrolės sistemos ir nuobaudų (84–87 straipsniai) rengė ir galutinę jų redakciją parengė atsakinga Horizontalųjų žemės ūkio klausimų darbo grupė.

Dėl kiekvienos iš šių klausimų kategorijų pirmininkaujanti valstybė narė parengė redakcinius pasiūlymus, o delegacijos pateikė pastabas per neformalias konsultacijas raštu. Finansinių žemės ūkio klausimų darbo grupė (AGRIFIN) užbaigė pasiūlymo nagrinėjimą paskiausiam spalio 7 d. įvykusiame neformaliame vaizdo konferencijos formato posėdyje, kuriame buvo toliau derinami redakciniai pasiūlymai atsižvelgiant į delegacijų nuomones.

Pirmininkaujanti valstybė narė prašo Tarybos jos spalio 19–20 d. posėdyje patvirtinti, kad šio pranešimo priede išdėstytas pirmininkaujančios valstybės narės kompromisinis tekstas yra Tarybos bendras požiūris dėl siūlomo Horizontaliojo reglamento.

PIRMININKAUJANČIOS VALSTYBĖS NARĖS KOMPROMISINIS TEKSTAS¹

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas
Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013**

I antraštinė dalis

Taikymo sritis ir apibrėžtys

1 straipsnis

Taikymo sritis

Šiuo reglamentu [...] nustatomos taisyklės dėl:

- a) bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) išlaidų [...] finansavimo;
- b) valdymo ir kontrolės sistemų, kurias turi įdiegti valstybės narės;
- c) patvirtinimo ir atitikties procedūrų.

¹ Palyginti su Komisijos pasiūlymu, naujai įrašytas tekstas pažymėtas **paryškintuoju šriftu**, o išbrauktas tekstas pažymėtas simboliu [...]. **Pilku šešėliavimu** pažymėtas tekstas yra naujas tekstas, palyginti su pirmininkavusios Kroatijos parengtu tekstu (dok. 8794/20).

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) pažeidimas – pažeidimas, kaip apibrėžta Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 1 straipsnio 2 dalyje;
- b) valdymo sistemos – šio reglamento II antraštinės dalies II skyriuje nurodytos valdymo įstaigos ir šiame reglamente bei Reglamente (ES) .../... [Reglamente dėl BŽŪP strateginių planų] nustatyti pagrindiniai Sąjungos reikalavimai, įskaitant pranešimų sistemą, kurią taikant rengiama Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 121 straipsnyje nurodyta metinė veiklos rezultatų ataskaita;
- c) pagrindiniai Sąjungos reikalavimai – Reglamente (ES) .../... [Reglamente dėl BŽŪP strateginių planų] ir šiame reglamente nustatyti reikalavimai;
- d) **dideli valdymo sistemų veikimo trūkumai – esantis sisteminis trūkumas, atsižvelgiant į jo pasikartojimą, rimtumą ir neigiamą poveikį tinkamam išlaidų deklaravimui, pranešimui apie produktus ir rezultatus arba Sąjungos teisės laikymuisi.**

3 straipsnis

Išimtys, taikomos force majeure atvejais ir išimtinėmis aplinkybėmis

BŽŪP finansavimo, valdymo ir stebėsenos tikslais *force majeure* ir išimtinės aplinkybės gali visų pirma būti pripažįstamos šiais atvejais:

- a) didelė gaivalinė nelaimė, turinti didelį neigiamą poveikį valdai;
- b) gyvuliams skirtų pastatų valdoje sunaikinimas dėl nelaimingo atsitikimo;

- c) epizootinė arba augalų liga, kuria atitinkamai serga dalis paramos gavėjo gyvulių ar pasėlių arba visi jo gyvuliai ar pasėliai;
- d) visos valdos arba didelės jos dalies ekspropriacija, jei ta ekspropriacija negalėjo būti numatyta paraiškos pateikimo dieną;
- e) **paramos gavėjo mirtis;**
- f) **ilgai trunkantis paramos gavėjo profesinis nedarbingumas.**

II antraštinė dalis
Bendrosios nuostatos dėl žemės ūkio fondų

I SKYRIUS
Žemės ūkio fondai

4 straipsnis
Žemės ūkio išlaidų finansavimo fondai

Įvairios intervencinės priemonės ir priemonės, kurias apima BŽŪP, finansuojamos iš Sąjungos bendrojo biudžeto (toliau – Sąjungos biudžetas):

- a) Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) lėšomis;
- b) Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪKFP) lėšomis.

5 straipsnis
EŽŪGF išlaidos

- 1. EŽŪGF veiklą pagal pasidalijamojo valdymo principą įgyvendina valstybės narės ir Sąjunga arba ji įgyvendinama tiesiogiai, kaip nustatyta 2 ir 3 dalyse.
- 2. Pagal pasidalijamojo valdymo principą EŽŪGF lėšomis finansuojamos šios išlaidos:
 - a) priemonių, kuriomis reguliuojamos arba remiamos žemės ūkio rinkos, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 1308/2013², išlaidos;
 - b) sektorinių intervencinių priemonių, nurodytų Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinės dalies 3 skyriuje, išlaidos;

² 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 (OL L 347, 2013 12 20, p. 671).

- c) Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 14 straipsnyje nurodytų tiesioginių išmokų intervencinių priemonių, ūkininkams taikomų pagal BŽŪP strateginį planą, išlaidos;
- d) Sąjungos finansinis įnašas remiant valstybių narių taikomas priemones, kuriomis Sąjungos vidaus rinkoje ir trečiosiose valstybėse skleidžiama informacija apie žemės ūkio produktus ir skatinamas šių produktų pardavimas, ir kurias atrinko Komisija;
- e) Sąjungos finansinis įnašas remiant specialias žemės ūkio priemones, taikomas atokiausiuose Sąjungos regionuose, nurodytuose Reglamente (ES) Nr. 228/2013, ir specialias žemės ūkio priemones, taikomas mažosioms Egėjo jūros saloms, nurodytoms Reglamente (ES) Nr. 229/2013.

3. EŽŪGF finansuoja šias tiesioginiu būdu valdomas išlaidas:

- a) žemės ūkio produktų pardavimo skatinimo, vykdomo tiesiogiai Komisijos arba per tarptautines organizacijas, išlaidas;
- b) pagal Sąjungos teisę taikomų priemonių, skirtų žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimui, apibūdinimui, rinkimui ir naudojimui užtikrinti, įgyvendinimo išlaidas;
- c) žemės ūkio apskaitos informacinių sistemų sukūrimo ir priežiūros išlaidas;
- d) žemės ūkio tyrimų sistemų, įskaitant žemės ūkio valdų struktūros tyrimus, išlaidas.

6 straipsnis

EŽŪFKP išlaidos

EŽŪFKP veiklą pagal pasidalijamojo valdymo principą įgyvendina valstybės narės ir Sąjunga. Jo lėšomis finansuojamas Sąjungos finansinis įnašas remiant BŽŪP strateginiame plane numatytas kaimo plėtrai skirtas intervencines priemones, nurodytas Reglamento (ES) .../...[Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinės dalies 4 skyriuje, **ir techninę pagalbą valstybių narių iniciatyva, nurodytą to reglamento 112 straipsnyje.**

Kitos išlaidos, įskaitant techninę pagalbą

Kiekvieno fondo lėšomis gali būti Komisijos iniciatyva arba jos vardu tiesiogiai finansuojama parengiamosios, stebėsenos, administracinės ir techninės paramos veikla, taip pat vertinimo, audito ir tikrinimo priemonės, reikalingos BŽŪP įgyvendinti. Tas priemonės visų pirma sudaro:

- a) BŽŪP analizei, valdymui, stebėsenai, keitimuisi informacija ir įgyvendinimui reikalingos priemonės, taip pat su kontrolės sistemų įgyvendinimu ir technine bei administracine pagalba susijusios priemonės;
- b) Komisijos atliekamas palydovų duomenų, reikalingų plotų stebėjimo sistemos taikymui pagal 22 straipsnį, įsigijimas;
- c) Komisijos vykdomi nuotolinio stebėjimo taikomosiomis programomis grindžiami veiksmai, skirti žemės ūkio ištekliams stebėti pagal 23 straipsnį;
- d) priemonės, reikalingos fondų, kurių lėšomis finansuojama BŽŪP, finansiniam valdymui skirtiems informavimo, susisiekimui, stebėsenos ir kontrolės metodams bei techninėms priemonėms palaikyti ir plėtoti;
- e) informacijos apie BŽŪP teikimas pagal 44 straipsnį;
- f) BŽŪP tyrimai ir fondų lėšomis finansuojamų priemonių vertinimas, įskaitant vertinimo metodų tobulinimą ir keitimąsi informacija apie praktiką BŽŪP srityje, taip pat su Europos investicijų banku (EIB) atliekami tyrimai;
- g) kai aktualu, įnašas, skiriamas vykdomosioms įstaigoms, įsteigtoms pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 58/2003³ ir veikiančioms BŽŪP srityje;

³ 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 58/2003, nustatantis vykdomųjų įstaigų, kurioms pavedamos tam tikros Bendrijos programų valdymo užduotys, įstatus (OL L 11, 2003 1 16, p. 1).

- h) įnašas, skirtas su informacijos sklaida, informuotumo didinimu, bendradarbiavimo skatinimu ir keitimusi patirtimi Sąjungos lygmeniu susijusioms priemonėms, kurių imamasi įgyvendinant kaimo plėtrai skirtas intervencines priemones, įskaitant suinteresuotųjų šalių tinklų kūrimą;
- i) informacinių technologijų tinklai, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama informacijos tvarkymui ir keitimuisi ja, įskaitant institucines informacinių technologijų sistemas, kurių reikia BŽŪP valdyti;
- j) priemonės, reikalingos pagal Sąjungos kokybės politiką, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1151/2012⁴ 44 straipsnio 2 dalyje, kuriant, registruojant ir apsaugant logotipus ir apsaugant su jais susijusias intelektinės nuosavybės teises, taip pat būtinas informacinių technologijų (IT) plėtojimas.

⁴ 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų (OL L 343, 2012 12 14, p. 1).

II SKYRIUS

Valdymo įstaigos

8 straipsnis

Mokėjimo agentūros ir koordinavimo įstaigos

1. Mokėjimo agentūros – valstybių narių departamentai arba įstaigos, atsakingi už 5 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnyje nurodytų išlaidų valdymą ir kontrolę.

Šių užduočių, išskyrus mokėjimą, vykdymas gali būti deleguojamas.

2. Valstybės narės mokėjimo agentūromis akredituoja departamentus arba įstaigas, kurie turi administracinę struktūrą ir vidaus kontrolės sistemą, kuria pakankamai garantuojama, kad mokėjimai būtų teisėti ir tvarkingi bei tinkamai apskaitomi. Šiuo tikslu mokėjimo agentūros turi atitikti būtiniausias akreditavimo sąlygas vidaus aplinkos, kontrolės veiklos, informavimo bei komunikacijos ir stebėsenos atžvilgiu, nustatytas Komisijos pagal 10 straipsnio 1 dalies a punktą.

Kiekviena valstybė narė, **atsižvelgdama į savo konstitucines nuostatas**, sumažina savo akredituotų mokėjimo agentūrų skaičių:

- a) iki vienos nacionalinio lygmens agentūros arba, kai taikytina, iki vienos agentūros regionui ir
- b) iki vienos agentūros, administruojančios tiek EŽŪGF, tiek EŽŪFKP išlaidas, **kai yra tik nacionalinės mokėjimo agentūros.**

Nukrypdamos nuo antros pastraipos valstybės narės gali išlaikyti tam tikras mokėjimo agentūras, kurios buvo akredituotos anksčiau nei 2020 m. spalio 15 d.

Tačiau jei mokėjimo agentūros yra įsteigtos regiono lygmeniu, valstybės narės papildomai akredituoja ir nacionalinio lygmens mokėjimo agentūrą, skirtą toms pagalbos sistemoms, kurios dėl jų pobūdžio turi būti valdomos nacionaliniu lygmeniu, arba perduoda šių sistemų valdymą savo regioninėms mokėjimo agentūroms.

Mokėjimo agentūrų, bent trejus metus neadministravusių EŽŪGF arba EŽŪFKP išlaidų, akreditacija panaikinama.

Valstybės narės neskiria jokios naujos papildomos mokėjimo agentūros po šio reglamento įsigaliojimo dienos, **išskyrus antros pastraipos a punkte numatytais atvejais, kai pagal konstitucines nuostatas yra reikalingos regioninės mokėjimo agentūros.**

3. Taikant Reglamento (ES, Euratomas) 2018/... [naujo Finansinio reglamento] (toliau – Finansinis reglamentas) 63 straipsnio 5 ir 6 dalis, už akredituotą mokėjimo agentūrą atsakingas asmuo ne vėliau kaip metų, einančių po atitinkamų finansinių metų, vasario 15 d. parengia ir Komisijai pateikia:
 - a) išlaidų, patirtų vykdant jų akredituotai mokėjimo agentūrai patikėtas užduotis, metines ataskaitas, kaip numatyta Finansinio reglamento 63 straipsnio 5 dalies a punkte, kartu su joms patvirtinti pagal 51 straipsnį reikalinga informacija;
 - b) metinę veiklos rezultatų ataskaitą, nurodytą **ir šio reglamento 52 straipsnio 1 dalyje, ir Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 121 straipsnyje,** kuri parodytų, kad išlaidos buvo padarytos pagal 35 straipsnį;

- c) valdymo deklaraciją, numatytą Finansinio reglamento 63 straipsnio 6 dalyje, kuriame:
 - i) patvirtinama, kad informacija yra tinkamai pateikta, išsami ir tiksli, kaip numatyta Finansinio reglamento 63 straipsnio 6 dalies a punkte,
 - ii) patvirtinama, kad tinkamai veikia įdiegtos valdymo sistemos, teikiančios būtinas garantijas, susijusias su metinėje veiklos rezultatų ataskaitoje nurodytais produktais, kaip numatyta Finansinio reglamento 63 straipsnio 6 dalies b ir c punktuose,
 - iii) pateikiama atliekant auditą ir vykdant kontrolę sistemose nustatytų klaidų ir trūkumų pobūdžio bei masto analizė, taip pat nurodomi taisomieji veiksmai, kurių buvo imtasi ar planuojama imtis, kaip numatyta Finansinio reglamento 63 straipsnio 5 dalies b punkte.

Pirmoje pastraipoje nurodytą terminą (vasario 15 d.) atitinkamos valstybės narės prašymu Komisija gali išimties tvarka pratęsti iki kovo 1 d., kaip numatyta Finansinio reglamento 63 straipsnio 7 dalies antroje pastraipoje.

- 4. Jeigu akredituota daugiau kaip viena mokėjimo agentūra, valstybės narės paskiria viešąją koordinavimo įstaigą ir paveda jai šias užduotis:
 - a) surinkti informaciją, kuri turi būti teikiama Komisijai, ir nusiųsti tą informaciją Komisijai;
 - b) [...] **teikti šio reglamento 52 straipsnio 1 dalyje ir Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 121 straipsnyje** nurodytą metinę veiklos rezultatų ataskaitą;
 - c) imtis veiksmų arba juos koordinuoti siekiant pašalinti bendro pobūdžio pažeidimus ir Komisiją nuolat informuoti apie tolesnę tų veiksmų eigą;

d) skatinti ir, **kai įmanoma**, užtikrinti suderintą Sąjungos taisyklių taikymą.

Koordinavimo įstaigai valstybės narės suteikia specialią akreditaciją dėl pirmos pastraipos a punkte nurodytos finansinės informacijos tvarkymo.

Koordinavimo įstaigos teikiama metinė veiklos rezultatų ataskaita įtraukiama į 11 straipsnio 1 dalyje nurodytos nuomonės taikymo sritį ir perduodama kartu su **visos** [...] ataskaitos [...] **sudarymą** apimančiu valdymo deklaracija.

5. Jeigu akredituota mokėjimo agentūra neatitinka arba nebeatitinka vieno ar kelių 2 dalyje nurodytų akreditavimo kriterijų, valstybė narė savo iniciatyva arba Komisijos prašymu panaikina tą akreditaciją, išskyrus tuos atvejus, kai mokėjimo agentūra per laikotarpį, kurį, atsižvelgdama į problemos mastą, nustato kompetentinga institucija, padaro reikiamus pakeitimus.
6. Mokėjimo agentūros valdo su viešosios intervencijos priemonėmis, už kurias jos atsakingos, susijusius veiksmus bei užtikrina jų kontrolę ir joms tenka visa atsakomybė šioje srityje.

Kai parama teikiama pagal EIB arba kitos tarptautinės finansų įstaigos, kurios akcininkė yra valstybė narė, įgyvendinamą finansinę priemonę, mokėjimo agentūra remiasi [...] **EIB ar kitos tarptautinės įstaigos pateikiama** kontrolės ataskaita, kuria pagrindžiamos pateiktos mokėjimo paraiškos [...].

7. **31 straipsnio tikslais, kalbant apie EŽŪFKP išlaidas, ne vėliau kaip 2030 m. birželio 30 d. pagal 3 ir 4 dalis turi būti pateikiama papildoma veiklos rezultatų ataskaita, apimanti laikotarpį iki 2029 m. gruodžio 31 d.⁵**

⁵ Šios naujos 7 dalies tekstas dėl teisinių priežasčių paimtas iš Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų 121 straipsnio.

9 straipsnis

Kompetentinga institucija

1. Valstybės narės paskiria ministerijos lygmens instituciją, atsakingą už:
 - a) 8 straipsnio 2 dalyje nurodytų mokėjimo agentūrų akreditacijų suteikimą, peržiūrą ir panaikinimą;
 - b) 8 straipsnio 4 dalyje nurodytos koordinavimo įstaigos akreditavimą;
 - c) 11 straipsnyje nurodytos tvirtinančiosios įstaigos paskyrimą;
 - d) šiame skyriuje kompetentingai institucijai pavestų užduočių vykdymą.
2. Kompetentinga institucija, išnagrinėjusi akreditavimo kriterijus, kuriuos Komisija turi patvirtinti pagal 10 straipsnio 1 dalies a punktą, oficialiu aktu priima sprendimą dėl mokėjimo agentūros ir koordinavimo įstaigos akreditacijos suteikimo arba, atlikusi peržiūrą, dėl akreditacijos panaikinimo. Kompetentinga institucija nedelsdama Komisijai praneša apie suteiktas ar panaikintas akreditacijas.

10 straipsnis

Komisijos įgaliojimai

1. **Siekiant užtikrinti patikimą 8 straipsnyje numatytos sistemos veikimą**, Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl:
 - a) 8 straipsnio 2 dalyje nurodytų mokėjimo agentūrų ir 8 straipsnio 4 dalyje nurodytų koordinavimo įstaigų akreditavimo būtiniausių sąlygų;
 - b) mokėjimo agentūrų pareigų viešosios intervencijos priemonių atžvilgiu, **taip pat** [...] taisyklių, **susijusių su** jų [...] valdymo ir kontrolės įgaliojimų turiniu.

2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:

- a) akreditacijos mokėjimo agentūroms ir koordinavimo įstaigoms suteikimo, atšaukimo ir peržiūros procedūrų, taip pat mokėjimo agentūrų akreditavimo priežiūros procedūrų;
- b) darbo ir patikrų, kuriais grindžiama mokėjimo agentūrų valdymo deklaracija, nurodyta 8 straipsnio 3 dalies c punkte;
- c) koordinavimo įstaigos veikimo ir informacijos perdavimo Komisijai, kaip nurodyta 8 straipsnio 4 dalyje.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

11 straipsnis

Tvirtinančiosios įstaigos

1. Tvirtinančioji įstaiga – viešoji arba privačioji audito įstaiga, kurią, nedarant poveikio nacionalinei teisei, ne trumpesniam nei trejų metų laikotarpiui paskiria valstybė narė. Tais atvejais, kai ji yra privačioji audito įstaiga ir kai taikytinoje Sąjungos arba nacionalinėje teisėje yra įtvirtintas atitinkamas reikalavimas, valstybė narė ją atrenka laikydamasi viešųjų pirkimų procedūros.

Taikant Finansinio reglamento 63 straipsnio 7 dalies pirmą pastraipą, tvirtinančioji įstaiga pateikia nuomonę, parengtą pagal tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus, kurioje nurodo, ar:

- a) sąskaitose pateikiama teisinga ir patikima informacija;
- b) valstybių narių įdiegtos valdymo sistemos veikia tinkamai;

- c) su produkto rodikliais susiję veiklos rezultatai, pranešti 52 straipsnyje nurodyto metinio veiklos rezultatų patvirtinimo tikslais, ir su rezultatų rodikliais susiję veiklos rezultatai, pranešti Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 115 straipsnyje nurodytos daugiametės veiklos rezultatų stebėsenos tikslais, kuriais įrodoma, kad laikomasi šio reglamento 35 straipsnio, yra teisingi;
- d) išlaidos, kurias Komisijos prašoma kompensuoti, už priemones, nustatytas Reglamente (ES) Nr. 1308/2013, **Reglamente (ES) Nr. 228/2013, Reglamente (ES) Nr. 229/2013 ir Reglamente (ES) Nr. 1144/2014**, yra teisėtos ir tvarkingos.

Toje nuomonėje taip pat nurodoma, ar atlikus nagrinėjimą kilo abejonių dėl 8 straipsnio 3 dalies c punkte nurodytos valdymo deklaracijos teiginių.

Kai parama teikiama pagal EIB arba kitos tarptautinės finansų įstaigos, kurios akcininkė yra valstybė narė, įgyvendinamą finansinę priemonę, tvirtinančioji įstaiga remiasi tų įstaigų išorės auditorių parengta metine audito ataskaita. **Tos įstaigos pateikia metinę audito ataskaitą valstybėms narėms.**

- 2. Tvirtinančioji įstaiga turi turėti būtiną techninę kompetenciją. Veiklos požiūriu ji turi būti nepriklausoma nuo atitinkamos mokėjimo agentūros ir koordinavimo įstaigos, taip pat nuo tą agentūrą akreditavusios institucijos ir įstaigų, atsakingų už BŽŪP įgyvendinimą ir stebėseną.
- 3. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato taisykles dėl tvirtinančiųjų įstaigų užduočių, įskaitant atliktinas patikras ir tikrintinus subjektus, ir dėl sertifikatų, ataskaitų bei kartu pateikiamų dokumentų, kuriuos tos įstaigos turi parengti.

Įgyvendinimo aktais taip pat nustatomi:

- a) audito principai, kuriais grindžiamos tvirtinančiųjų įstaigų nuomonės, įskaitant rizikos vertinimą, vidaus kontrolę ir reikiamą audito įrodymų lygį;
- b) audito metodai, kuriais naudodamosi tvirtinančiosios įstaigos, atsižvelgdamos į tarptautinius audito standartus, pateikia savo nuomones.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

Finansinis fondų valdymas

I SKYRIUS

EŽŪGF

1 SKIRSNIS

BIUDŽETINĖ DRAUSMĖ

12 straipsnis

Viršutinė biudžeto riba

1. Metinę viršutinę EŽŪGF išlaidų ribą sudaro tuo tikslu pagal Reglamentą (ES, Euratomas) [COM(2018) 322 final] nustatytos didžiausios sumos.
2. Jeigu Sąjungos teisėje numatoma, kad iš 1 dalyje nurodytų sumų turi būti atskaičiuojamos arba prie jų pridamos sumos, Komisija priima įgyvendinimo aktus, netaikydama 101 straipsnyje nurodytos procedūros, kuriais nustato grynąjį EŽŪGF išlaidų likutį, remdamasi Sąjungos teisėje nurodytais duomenimis.

13 straipsnis

Viršutinės ribos laikymasis

1. Jei Sąjungos teisėje viršutinė finansinė valstybės narės žemės ūkio išlaidų riba yra numatyta eurai, tokios išlaidos kompensuojamos neviršijant minėtos eurai nustatytos ribos ir, jei taikomi 37–40 straipsniai, padarius būtinus koregavimus.
2. Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 81 straipsnyje nurodytoms tiesioginių išmokų intervencinėms priemonėms skirti valstybių narių asignavimai, patikslinti šio reglamento 15 straipsnyje nurodytais koregavimais, laikomi eurai išreikštomis viršutinėmis finansinėmis ribomis.

Žemės ūkio sektoriaus rezervas

1. Kiekvienų metų pradžioje EŽŪGF sukuriamas rezervas, iš kurio teikiama papildoma parama žemės ūkio sektoriui rinkos valdymo ar stabilizavimo tikslu arba ištikus krizėms, darančioms poveikį žemės ūkio produktų gamybai ar paskirstymui (toliau – žemės ūkio sektoriaus rezervas).

Žemės ūkio sektoriaus rezervui skirti asignavimai tiesiogiai įtraukiami į Sąjungos biudžetą.

Žemės ūkio sektoriaus rezervo lėšas turi būti galima naudoti priemonėms pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 8–21 ir 219, 220 ir 221 straipsnius įgyvendinti vienus ar kelerius metus, kuriais reikalinga papildoma parama.

2. 2023[...]-2027 m. laikotarpiu žemės ūkio sektoriaus rezervui skirta suma kiekvienų metų pradžioje turi būti [...] 450[...] mln. EUR dabartinėmis kainomis. Komisija per metus gali koreguoti žemės ūkio sektoriaus rezervui skirtą sumą, kai to reikia dėl rinkos pokyčių arba einamųjų ar kitų metų perspektyvų, atsižvelgdama į turimus EŽŪGF asignavimus.

Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 12 straipsnio 2 dalies d punkto, nepanaudoti žemės ūkio sektoriaus rezervo asignavimai [...] perkeliama žemės ūkio sektoriaus rezervui finansuoti kitais finansiniais metais **iki 2027 m.**

⁶ Atsižvelgiant į Tarybos Teisės tarnybos pastabas, pareikštas Daugiametės finansinės programos *ad hoc* darbo grupės posėdyje, kaip šio straipsnio teisinis pagrindas bus įrašyta nuoroda į SESV 322 straipsnį.

Be to, nukrypstant nuo Finansinio reglamento 12 straipsnio 2 dalies d punkto, visa nepanaudota 2022[...] m. pabaigoje turima krizių rezervo suma yra perkeliama į 2023[...] m., negrąžinant jos į biudžeto eilutes, skirtas 5 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytiems veiksmams, ir suteikiama žemės ūkio sektoriaus rezervui finansuoti.

Tuo atveju, jei žemės ūkio rezervas panaudojamas, jis bus papildytas naudojant EŽŪGF skirtas esamas pajamas, taikant maržas, turimas pagal EŽŪGF išlaidų kategorijos dalį, arba kaip kraštutinę priemonę taikant finansinės drausmės mechanizmą.

15 straipsnis

Finansinė drausmė

1. Kai pagal tą tarpinę viršutinę ribą finansuojamų intervencinių ir kitų priemonių finansavimo atitinkamais finansiniais metais prognozės rodo, kad taikytinos metinės ribos bus viršytos, Komisija nustato šio reglamento 5 straipsnio 2 dalies (e [...]) punkte) nurodytų tiesioginių išmokų intervencinių priemonių ir Sąjungos finansinio įnašo į specialias priemones, nurodyto šio reglamento 5 straipsnio 2 dalies e[...] punkte ir skiriamo pagal Reglamento (ES) Nr. 228/2013 IV skyrių ir Reglamento (ES) Nr. 229/2013 IV skyrių, koregavimo koeficientą (toliau – koregavimo koeficientas).

7

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomas koregavimo koeficientas, ne vėliau kaip kalendorinių metų, kurių atžvilgiu taikomas koregavimo koeficientas, birželio 30 d. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

2. Iki kalendorinių metų, kurių atžvilgiu taikomas tas koregavimo koeficientas, gruodžio 1 d. Komisija, remdamasi nauja informacija, gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais pritaikomas pagal 1 dalį nustatytas koregavimo koeficientas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

⁷ [Delegacijų nuomonės skiriasi dėl to, ar į tekstą reikėtų įtraukti šią dalį: **Koregavimo koeficientas taikomas išmokoms, kurios turi būti skiriamos ūkininkams pagal intervencines priemones ir specialias priemones, nurodytas pirmoje pastraipoje, viršijančias 2 000 EUR atitinkamais kalendoriniais metais.]**

3. Kai taikoma finansinė drausmė, asignavimai, perkelti į kitus metus pagal Finansinio reglamento 12 straipsnio 2 dalies d punktą, šio reglamento 5 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytoms išlaidoms finansuoti naudojami tiek, kiek būtina siekiant išvengti pakartotinio finansinės drausmės taikymo.

Jei į kitus metus perkeltini asignavimai, nurodyti pirmoje pastraipoje, lieka nepanaudoti, Komisija gali [...] priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos kiekvienos valstybės narės nepanaudotų asignavimų sumos, kurios turi būti kompensuojamos galutiniams paramos gavėjams, išskyrus tuos atvejus, kai bendra kompensuotina nepanaudotų asignavimų suma sudaro mažiau kaip 0,2 % metinės viršutinės EŽŪGF išlaidų ribos.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

4. Komisijos pagal 3 dalies antrą pastraipą nustatytas sumas valstybės narės kompensuoja galutiniams paramos gavėjams remdamosi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais. Valstybės narės gali taikyti minimalią vienam galutiniam paramos gavėjui kompensuotinų sumų ribą.

Pirmoje pastraipoje nurodytas kompensavimas taikomas tik tų valstybių narių galutiniams paramos gavėjams, kuriose prieš tai einančiais finansiniais metais taikyta finansinė drausmė.

5. Dėl **Reglamento (ES) Nr. 1307/2013** [...] 17 straipsnyje numatyto laipsniško tiesioginių išmokų intervencinių priemonių įvedimo finansinė drausmė Kroatijai taikoma nuo 2022 m. sausio 1 d.
6. Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, **kurie yra būtini siekiant užtikrinti nuoseklų finansinės drausmės taikymą valstybėse narėse** ir kuriais šis reglamentas papildomas finansinės drausmės apskaičiavimo taisyklėmis, kurias valstybės narės turi taikyti ūkininkams.

Biudžetinės drausmės procedūra

1. Jei rengiant N finansinių metų biudžeto projektą paaiškėja, kad esama rizikos, jog 12 straipsnyje nurodyta N finansinių metų suma bus viršyta, Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai arba Tarybai pasiūlo priemonės, kurios būtinos užtikrinti, kad ta suma nebūtų viršyta.
2. Jei Komisija kuriuo nors metu mano, kad esama rizikos, jog 12 straipsnyje nurodyta suma bus viršyta, ir kad ji negali imtis pakankamų priemonių padėčiai ištaisyti, ji pasiūlo kitas priemones, skirtas užtikrinti, kad ta suma nebūtų viršyta. Tas priemonės tvirtina Taryba, jei atitinkamos priemonės teisinis pagrindas yra Sutarties 43 straipsnio 3 dalis, arba Europos Parlamentas ir Taryba, jei atitinkamos priemonės teisinis pagrindas yra Sutarties 43 straipsnio 2 dalis.
3. Jei N finansinių metų pabaigoje valstybių narių išlaidų kompensavimo prašymuose nurodytos sumos viršija arba tikėtina, kad viršys 12 straipsnyje nurodytą sumą, Komisija:
 - a) *pro rata* ir neviršydamas turimo biudžeto atsižvelgia į valstybių narių pateiktus prašymus ir priima įgyvendinimo aktus, kuriais preliminarai nustatoma atitinkamo mėnesio išmokų suma;
 - b) N + 1 metų vasario 28 d. arba anksčiau įvertina visų valstybių narių padėtį, susijusią su N finansiniais metais kiekvienai valstybei narei skirtu Sąjungos finansavimu;
 - c) priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma bendra Sąjungos finansavimo suma, paskirstyta kiekvienai valstybei narei remiantis vienoda Sąjungos finansavimo norma, neviršijant mėnesinėms išmokoms skirto biudžeto;
 - d) ne vėliau kaip išmokant N + 1 metų kovo mėnesio mėnesines išmokas, išmoka visas valstybėms narėms mokėtinas kompensacijas.

Pirmos pastraipos a ir c punktuose numatyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

17 straipsnis

Išankstinio perspėjimo ir stebėsenos sistema

Siekiant užtikrinti, kad nebūtų viršyta 12 straipsnyje nurodyta viršutinė biudžeto riba, Komisija įdiegia mėnesinę išankstinio perspėjimo ir stebėsenos sistemą, taikomą EŽŪGF išlaidoms.

Tuo tikslu kiekvienų finansinių metų pradžioje Komisija nustato mėnesinių išlaidų įvertinimus, remdamasi, kai tikslinga, ankstesnių trejų metų mėnesio išlaidų vidurkiu.

Komisija teikia Europos Parlamentui ir Tarybai periodinę ataskaitą, kurioje išanalizuojama patirtų išlaidų raida, palyginti su išlaidų įvertinimu, ir pateikiamas prognozuojamo panaudojimo einamaisiais finansiniais metais vertinimas.

2 SKIRSNIS

IŠLAIDŲ FINANSAVIMAS

18 straipsnis

Mėnesinės išmokos

1. Asignavimus, reikalingus 5 straipsnio 2 dalyje nurodytoms išlaidoms finansuoti, valstybėms narėms Komisija skiria mėnesinėmis išmokomis, remdamasi akredituotų mokėjimo agentūrų per ataskaitinį laikotarpį patirtomis išlaidomis.
2. Kol Komisija perves mėnesines išmokas, išlaidoms apmokėti reikalingus išteklius sutelkia valstybės narės, atsižvelgdamos į savo akredituotų mokėjimo agentūrų poreikius.

19 straipsnis

Mėnesinių išmokų mokėjimo tvarka

1. Nedarant poveikio 51, 52 ir 53 straipsniams, Komisija išmoka mėnesines išmokas išlaidoms, kurias per ataskaitinį mėnesį patiria akredituotos mokėjimo agentūros, padengti.
2. Mėnesinės išmokos kiekvienai valstybei narei išmokamos antro mėnesio, einančio po mėnesio, kurį buvo patirtos išlaidos, trečią darbo dieną arba anksčiau, atsižvelgiant į taikomą išmokų sumažinimą ar jų mokėjimo sustabdymą pagal 37–40 straipsnius arba kitus koregavimus. Spalio 1 d.–spalio 15 d. valstybių narių patirtos išlaidos priskiriamos spalio mėnesį patirtoms išlaidoms. Spalio 16 d. – spalio 31 d. patirtos išlaidos priskiriamos lapkričio mėnesį patirtoms išlaidoms.
3. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos mėnesinės išmokos, kurias ji išmoka remdamasi valstybių narių pateikta išlaidų deklaracija ir pagal 88 straipsnio 1 dalį pateikta informacija.
4. Komisija nedelsdama praneša valstybei narei apie bet kokią tos valstybės narės finansinių viršutinių ribų viršijimą.
5. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos 3 dalyje nurodytos mėnesinės išmokos, netaikydama 101 straipsnyje nurodytos procedūros.
6. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos papildomos išmokos arba išskaitymai, kuriais koreguojamos pagal 3 dalį mokamos išmokos, netaikydama 101 straipsnyje nurodytos procedūros.

20 straipsnis

Administracinės ir personalo sąnaudos

Valstybių narių ir EŽŪGF paramos gavėjų patirtos išlaidos, susijusios su administracinėmis ir personalo sąnaudomis, fondo lėšomis nefinansuojamos.

Viešosios intervencijos priemonių išlaidos

1. Kai pagal bendrą rinkų organizavimą suma už vieną viešosios intervencijos priemonės atžvilgiu nenustatyta, EŽŪGF lėšomis atitinkama priemonė finansuojama taikant vienodas standartines sumas; visų pirma tai pasakytina apie valstybių narių lėšas, naudojamas produktų supirkimui, materialinio pobūdžio veiksams, susijusiems su saugojimu, ir, kai tikslinga, Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 11 straipsnyje nurodytų produktų, atitinkančių intervencijos priemonės reikalavimus, perdirbimui finansuoti.
2. **Siekiant užtikrinti viešosios intervencijos priemonių išlaidų finansavimą EŽŪGF lėšomis**, Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl:
 - a) priemonių, kurios atitinka Sąjungos finansavimo ir kompensavimo sąlygas, rūšies;
 - b) tinkamumo finansuoti sąlygų ir apskaičiavimo metodų, nustatomų remiantis mokėjimo agentūrų faktiškai surinkta informacija arba remiantis Komisijos nustatytomis fiksuotomis sumomis, arba žemės ūkio sektorių teisės aktuose nustatytomis fiksuotomis arba nefiksuotomis sumomis.
3. Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, **kurie yra būtini siekiant užtikrinti tinkamą į Sąjungos biudžetą įtrauktą EŽŪGF skirtų asignavimų valdymą** ir kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl veiksmų, susijusių su viešosios intervencijos priemone, vertinimo, priemonių, taikytinų produktų, kuriems taikoma viešosios intervencijos priemonė, praradimo arba sugadinimo atvejais, ir finansuotinų sumų nustatymo.
4. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos 1 dalyje nurodytos sumos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

22 straipsnis

Palydovų duomenų įsigijimas

Komisija ir valstybės narės, atsižvelgdamos į kiekvienos valstybės narės parengtą specifikaciją, susitaria dėl 64 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytai plotų stebėjimo sistemai reikalingų palydovinių duomenų sąrašo.

Pagal 7 straipsnio b punktą Komisija tuos palydovų duomenis nemokamai teikia kompetentingoms institucijoms, atsakingoms už plotų stebėjimo sistemą, arba paslaugų teikėjams, kuriuos tos įstaigos įgaliojo joms atstovauti.

Komisija išlieka palydovų duomenų savininkė [...].

Komisija gali pavesti specializuotiems subjektams atlikti užduotis, susijusias su 64 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytos plotų stebėjimo sistemos metodais arba darbo metodais.

23 straipsnis

Žemės ūkio išteklių stebėseną

Pagal 7 straipsnio c punktą finansuojamais veiksmais siekiama Komisijai sudaryti galimybes:

- a) valdyti Sąjungos žemės ūkio rinkas pasauliniame kontekste;
- b) užtikrinti agrarinę ekonominę ir agrarinę su aplinka ir klimatu susijusią žemės ūkio paskirties žemės naudojimo ir žemės ūkio paskirties žemės naudojimo keitimo, įskaitant agrarinį miškų ūkį, ir pasėlių būklės stebėseną, kad būtų galima atlikti skaičiavimus, visų pirma derliaus bei žemės ūkio produkcijos ir poveikio žemės ūkiui išimtinėmis aplinkybėmis apskaičiavimą;

- c) keistis tokiais skaičiavimais tarptautiniu lygmeniu, pvz., per Jungtinių Tautų organizaciją, įskaitant šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos struktūrą pagal UNFCCC, arba kitų tarptautinių agentūrų koordinuojamas iniciatyvas;
- d) padėti siekti pasaulio rinkų skaidrumo;
- e) užtikrinti agrometeorologinės sistemos technologinės pažangos stebėjimą.

Pagal 7 straipsnio c punktą Komisija finansuoja veiksmus, skirtus duomenims, reikalingiems BŽŪP įgyvendinti ir stebėti, įskaitant palydovų duomenis, geoerdvinius duomenis ir meteorologinius duomenis, rinkti ar pirkti, erdvinių duomenų infrastruktūrai ir interneto svetainei kurti, specialiesiems klimato sąlygų tyrimams atlikti, nuotoliniam stebėjimui, kuris naudojamas siekiant padėti vykdyti žemės ūkio paskirties žemės naudojimo keitimo ir dirvožemio būklės stebėseną, taip pat agrometeorologiniams ir ekonometriniais modeliams atnaujinti. Prireikus šie veiksmai vykdomi bendradarbiaujant su EAA, JRC, nacionalinėmis laboratorijomis ir įstaigomis arba įtraukiant privatųjį sektorių.

24 straipsnis

Įgyvendinimo įgaliojimai

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos:

- a) su finansavimu pagal 7 straipsnio b ir c punktus susijusios taisyklės;
- b) tvarka, pagal kurią įgyvendinamos 22 ir 23 straipsniuose nurodytos priemonės siekiant įgyvendinti priskirtus tikslus;
- c) palydovų duomenų ir meteorologinių duomenų įsigijimo, kaupimo bei naudojimo sistemą ir taikytinus terminus.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

II SKYRIUS

EŽŪFKP

1 SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS DĖL EŽŪFKP

25 straipsnis

Visoms išmokoms taikomos nuostatos

1. 6 straipsnyje nurodytas Komisijos mokamas įnašas į EŽŪFKP neviršija biudžetinių įsipareigojimų.

Nedarant poveikio 32 straipsnio 1 daliai, tos išmokos priskiriamos anksčiausiam dar neįvykdytam biudžetiniam įsipareigojimui.

2. Taikomas Finansinio reglamento 110 straipsnis.

2 SKIRSNIS

FINANSAVIMAS EŽŪFKP LĖŠOMIS PAGAL BŽŪP STRATEGINĮ PLANĄ

26 straipsnis

EŽŪFKP finansinis įnašas

EŽŪFKP finansinis įnašas pagal BŽŪP strateginius planus patiriamoms išlaidoms kompensuoti nustatomas kiekvienam BŽŪP strateginiam planui ir neviršija Sąjungos teisėje, reglamentuojančioje EŽŪFKP paramą BŽŪP strateginiuose planuose nustatytoms intervencinėms priemonėms taikyti, nustatytų viršutinių ribų.

Biudžetiniai įsipareigojimai

1. Komisijos sprendimas, kuriuo patvirtinamas BŽŪP strateginis planas, yra finansavimo sprendimas, kaip apibrėžta Finansinio reglamento 110 straipsnio 1 dalyje, ir pranešus apie jį atitinkamai valstybei narei jis tampa teisiniu įsipareigojimu pagal tą reglamentą. Šiame sprendime nustatomas metinis įnašas.
2. Su kiekvienu BŽŪP strateginiu planu susiję Sąjungos biudžetiniai įsipareigojimai mokami metinėmis dalimis nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d.

Su kiekvienu BŽŪP strateginiu planu susijusių biudžetinių įsipareigojimų pirmoji dalis išmokama, kai tą BŽŪP strateginį planą patvirtina Komisija.

Komisija prisiima biudžetinius įsipareigojimus dėl paskesnių dalių iki kiekvienų metų gegužės 1 d., remdamasi šio straipsnio pirmoje dalyje nurodytu sprendimu, išskyrus tuos atvejus, kai taikomas Finansinio reglamento 16 straipsnis.

3 SKIRSNIS

**FINANSINIS ĮNAŠAS KAIMO PLĖTRAI SKIRTOMS INTERVENCINĖMS
PRIEMONĖMS REMTI**

Išmokoms, mokamoms taikant kaimo plėtrai skirtas intervencines priemones, taikomos nuostatos

1. Asignavimai, reikalingi 6 straipsnyje nurodytoms išlaidoms finansuoti, valstybėms narėms skiriami kaip išankstinis finansavimas, tarpinės išmokos ir likučio mokėjimas, kaip nurodyta šiame skirsnyje.
2. Bendra išankstinio finansavimo ir tarpinių išmokų suma turi neviršyti 95 % EŽŪFKP įnašo, skiriamo kiekvienam BŽŪP strateginiam planui.

Kai pasiekiami 95 % viršutinė riba, valstybės narės ir toliau siunčia mokėjimo prašymus Komisijai.

Išankstinio finansavimo tvarka

1. Priėmusi sprendimą patvirtinti BŽŪP strateginį planą, Komisija valstybei narei išmoka pradinę išankstinio finansavimo sumą už visą BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo laikotarpį. Ši pradinė išankstinio finansavimo suma mokama tokiomis dalimis:

- a) 2023 m. [...] 1 % viso BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo laikotarpio EŽŪFKP paramos sumos;
- b) 2024 m. [...] 1 % viso BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo laikotarpio EŽŪFKP paramos sumos;
- c) 2025 m. [...] 1 % viso BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo laikotarpio EŽŪFKP paramos sumos.

Jeigu BŽŪP strateginis planas patvirtinamas 2024 m. [...] ar vėliau, ankstesnės dalys nedelsiant išmokamos po jo patvirtinimo.

2. Komisijai sugražinama visa išmokėta išankstinio finansavimo suma, jeigu per 24 mėnesius nuo pirmosios išankstinio finansavimo sumos dalies išmokėjimo nepatiriama jokių išlaidų ir neatsiunčiama nė vienos su BŽŪP strateginiu planu susijusių išlaidų deklaracijos. Ši išankstinio finansavimo suma išskaitoma iš anksčiausių deklaruotų su BŽŪP strateginiu planu susijusių išlaidų.
3. Jokios papildomos išankstinio finansavimo lėšos nėra išmokamos arba susigražinamos, jei pagal Reglamento (ES).../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 90 straipsnį lėšos perkeliama į EŽŪFKP arba iš jo.

4. Palūkanos už išankstinio finansavimo sumą yra skiriamos atitinkamam BŽŪP strateginiam planui ir išskaičiuojamos iš galutinėje išlaidų deklaracijoje nurodytos viešųjų išlaidų sumos.
5. Visa išankstinio finansavimo suma patvirtinama laikantis 51 straipsnyje nurodytos procedūros prieš baigiant įgyvendinti BŽŪP strateginį planą.

30 straipsnis

Tarpinės išmokos

1. Tarpinės išmokos mokamos kiekvienam BŽŪP strateginiam planui įgyvendinti. Jos apskaičiuojamos taikant įnašo normą, nustatytą kiekvienai intervencinių priemonių rūšiai ir skirtą su ja susijusioms patirtoms viešosioms išlaidoms, kaip nurodyta Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 85 straipsnyje.

Tarpinės išmokos taip pat apima sumas, nurodytas Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 86 straipsnio 3 dalies trečioje pastraipoje.

2. Priklausomai nuo turimų išteklių Komisija, atsižvelgdama į pagal 37–40 straipsnius taikomą išmokų sumažinimą ar jų mokėjimo sustabdymą, išmoka tarpines išmokas, skirtas akredituotų mokėjimo agentūrų išlaidoms, patirtoms įgyvendinant BŽŪP strateginius planus, kompensuoti.
3. Jeigu finansinės priemonės įgyvendinamos pagal Reglamento (ES) .../... [BNR] **53 straipsnio 1 dalį**[...], išlaidų deklaracija apima visas išmokėtas sumas arba, garantijų atveju, sumas, atidėtas vadovaujančiosios institucijos, kaip susitarta garantijų sutartyse, galutiniams gavėjams, nurodytiems [Reglamento (ES).../... dėl BŽŪP strateginių planų 74 straipsnio 5 dalies (finansinių priemonių tinkamumo finansuoti taisyklės) a, b ir c punktuose.

4. Jeigu finansinės priemonės įgyvendinamos pagal Reglamento (ES).../... [BNR] **53 straipsnio 2 dalį**[...], išlaidų deklaracijos, apimančios išlaidas finansinėms priemonėms įgyvendinti, pateikiamos laikantis šių sąlygų:
- a) į pirmąją išlaidų deklaraciją įtraukta suma turi būti pirmiau sumokėta finansinei priemonei įgyvendinti ir gali sudaryti ne daugiau kaip 25 % visos BŽŪP strateginio plano įnašo, įsipareigoto finansinėms priemonėms įgyvendinti pagal atitinkamą finansavimo sutartį, sumos;
 - b) į vėlesnes išlaidų deklaracijas, pateiktas Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 80 straipsnio 3 dalyje nurodytu tinkamumo finansuoti laikotarpiu, įtraukta suma apima tinkamas finansuoti išlaidas, nurodytas [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų 74 straipsnio 5 dalyje (finansinių priemonių tinkamumo finansuoti taisyklės)].
5. **Pagal 4 dalies a punktą išmokėtos sumos laikomos išankstinėmis išmokomis 35 straipsnio paskutinės pastraipos tikslais.** Į pirmąją išlaidų deklaraciją, nurodytą 4 dalies a punkte, įtraukta suma turi būti išskaityta ne vėliau kaip iš paskutinių atitinkamo BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo metų metinių Komisijos sąskaitų.
6. Kiekviena tarpinė išmoka Komisijos išmokama tik tuo atveju, jei įvykdomi šie reikalavimai:
- a) pagal 88 straipsnio 1 dalies c punktą Komisijai yra perduota akredituotos mokėjimo agentūros pasirašyta išlaidų deklaracija;
 - b) per visą atitinkamo BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo laikotarpį neviršijama bendra kiekvienai intervencinių priemonių rūšiai skirta EŽŪFKP finansinio įnašo suma;
 - c) Komisijai perduodami 8 straipsnio 3 dalyje ir 11 straipsnio 1 dalyje nurodyti pateiktini dokumentai;
 - d) perduodamos metinės finansinės ataskaitos.

7. Jeigu nors vienas iš 6 dalyje nustatytų reikalavimų nėra įvykdytas, Komisija nedelsdama apie tai praneša akredituotai mokėjimo agentūrai arba koordinavimo įstaigai, jei tokia paskirta. Jeigu neįvykdytas nors vienas iš 6 dalies a, c arba d punkte nustatytų reikalavimų, išlaidų deklaracija laikoma nepriimtina.
8. Nedarant poveikio 51, 52 ir 53 straipsniams, Komisija tarpines išmokas išmoka per 45 dienas nuo išlaidų deklaracijos, atitinkančios šio straipsnio 6 dalyje nustatytus reikalavimus, užregistravimo dienos.
9. Akredituotos mokėjimo agentūros parengia ir tiesiogiai arba, jei yra paskirta koordinavimo įstaiga, per ją kaip per tarpininką Komisijai pateikia su BŽŪP strateginiais planais susijusių išlaidų tarpines deklaracijas per laikotarpius, kuriuos turi nustatyti Komisija.

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi laikotarpiai, per kuriuos akredituotos mokėjimo agentūros parengia ir pateikia tas išlaidų tarpines deklaracijas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Išlaidų deklaracijose nurodomos išlaidos, kurias mokėjimo agentūros patyrė per kiekvieną atitinkamą laikotarpį. **Jos taip pat apima sumas, nurodytas Reglamento (ES) .../...**

[Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 86 straipsnio 3 dalies trečioje pastraipoje.

Tačiau tais atvejais, kai **Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] [...] 80 straipsnio 2 dalyje nurodytos** išlaidos Komisijai atitinkamu laikotarpiu negali būti deklaruotos, nes Komisija dar nėra patvirtinusi **Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 107 straipsnio 9 dalyje nurodyto** BŽŪP strateginio plano dalinio pakeitimo, [...] **šios išlaidos** gali būti deklaruotos vėlesniais laikotarpiais.

Tarpinės išlaidų, patirtų po spalio 16 d., deklaracijos priskiriamos ateinančių metų biudžetui.

10. Kai perįgaliotasis leidimus suteikiantis pareigūnas reikalauja papildomo patikrinimo dėl ataskaitinio laikotarpio išlaidų deklaracijoje pateiktos neišsamios arba neaiškos informacijos arba neatitikimo, skirtingo aiškinimo arba kitokio nenuoseklumo, atsiradusių visų pirma dėl to, kad nebuvo pateikta pagal Reglamentą (ES) .../... [Reglamentą dėl BŽŪP strateginių planų] ir pagal tą reglamentą priimtus Komisijos aktus reikalaujamos informacijos, atitinkama valstybė narė perįgaliotajam leidimus suteikiančiam pareigūnui paprašius per prašyme nurodytą laikotarpį, nustatytą atsižvelgiant į problemos svarbą, pateikia papildomos informacijos.

8 dalyje nustatytas visos prašomos tarpinių išmokų sumos ar jos dalies mokėjimo terminas gali būti pertraukiamas ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui nuo dienos, kurią išsiunčiamas prašymas pateikti informaciją, iki prašomos informacijos gavimo dienos, kuri yra laikoma priimtina. Valstybė narė gali sutikti pertraukimo laikotarpį pratęsti dar trimis mėnesiais.

Jei atitinkama valstybė narė per prašyme pateikti papildomos informacijos nustatytą laikotarpį į tą prašymą neatsako, jei jos atsakymas laikomas netinkamu arba iš jo matyti, kad nebuvo laikomasi taikytinų taisyklių arba kad Sąjungos fondų lėšos buvo naudojamos netinkamai, Komisija gali pagal šio reglamento 37–40 straipsnius sustabdyti išmokų išmokėjimą arba jas sumažinti.

31 straipsnis

Likučio mokėjimas ir BŽŪP strateginiame plane numatytų kaimo plėtrai skirtų intervencinių priemonių įgyvendinimo pabaiga

1. Gavusi paskutinę metinę BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo rezultatų ataskaitą, Komisija, atsižvelgdama į turimus išteklius, išmoka likutį, remdamasi galiojančiu EŽŪFKP intervencinių priemonių rūšių lygmens finansiniu planu, paskutiniųjų atitinkamo BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo metų metinėmis finansinėmis ataskaitomis ir atitinkamais sprendimais dėl sąskaitų patvirtinimo. Tos ataskaitos Komisijai pateikiamos ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo galutinės išlaidų tinkamumo finansuoti datos, kaip nurodyta Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 80 straipsnio 3 dalyje, jose nurodomos mokėjimo agentūros išlaidos, patirtos iki paskutinės išlaidų tinkamumo finansuoti dienos.

2. Likutis išmokamas ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo dienos, kurią Komisija 1 dalyje nurodytą informaciją ir dokumentus pripažįsta priimtinais, ir kurią patvirtinama paskutinė metinė sąskaita. Nedarant poveikio 32 straipsnio 5 daliai, Komisija per šešis mėnesius panaikina įsipareigojimus, susijusius su po likučio išmokėjimo likusiomis įsipareigotomis sumomis.
3. Jei per 1 dalyje nustatytą laikotarpį Komisija negauna paskutinės metinės veiklos rezultatų ataskaitos ir paskutiniųjų plano įgyvendinimo metų sąskaitoms patvirtinti reikalingų dokumentų, įsipareigojimai dėl likučio yra automatiškai panaikinami pagal 32 straipsnį.

32 straipsnis

Automatiškas su BŽŪP strateginiais planais susijusių įsipareigojimų panaikinimas

1. Komisija automatiškai panaikina bet kurią BŽŪP strateginiame plane nustatytoms kaimo plėtrai skirtoms intervencinėms priemonėms numatyto biudžetinio įsipareigojimo dalį, kuri nebuvo panaudota išankstiniam finansavimui ar tarpinėms išmokoms arba kurios atžvilgiu Komisijai nebuvo pateikta 30 straipsnio **6 dalies a ir c punktuose** [...] nustatytus reikalavimus atitinkančių išlaidų, patirtų ne vėliau kaip **antrųjų** metų, einančių po biudžetinio įsipareigojimo metų, gruodžio 31 d., deklaracija.
2. Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 80 straipsnio 3 dalies **f punkte** nurodytą paskutinę išlaidų tinkamumo finansuoti dieną nepanaudota biudžetinių įsipareigojimų dalis, kurios atžvilgiu per šešis mėnesius nuo tos dienos nebuvo pateikta išlaidų deklaracija, automatiškai panaikinama.
3. Vykstant teismo procesui ar nagrinėjant išmokų mokėjimo sustabdymo poveikį turintį administracinį ieškinį, 1 arba 2 dalyje nurodytas laikotarpis, kuriuo įsipareigojimai automatiškai panaikinami, sustabdomas su atitinkamais veiksmais susijusios sumos atžvilgiu, kol trunka teismo procesas arba kol nagrinėjamas administracinis ieškinys, jei Komisija iš valstybės narės ne vėliau kaip N + 3 metų sausio 31 d. gauna motyvuotą pranešimą.

4. Apskaičiuojant automatišką įsipareigojimų panaikinimą, nėra atsižvelgiama į:
- a) tą biudžetinių įsipareigojimų dalį, kurios išlaidų deklaracija buvo pateikta, bet kurių kompensavimą Komisija sumažino arba sustabdė N + 2 metų gruodžio 31 d.;
 - b) tą biudžetinių įsipareigojimų dalį, kurios mokėjimo agentūra negalėjo apmokėti dėl *force majeure* aplinkybių, padariusių didelį poveikį BŽŪP strateginio plano įgyvendinimui. *Force majeure* aplinkybėmis besiremiančios nacionalinės institucijos turi įrodyti tiesiogines jų pasekmes visų BŽŪP strateginiame plane numatytų **kaimo plėtrai skirtų intervencinių priemonių** arba jų dalies įgyvendinimui.

Valstybė narė ne vėliau kaip sausio 31 d. nusiunčia Komisijai informaciją apie pirmoje pastraipoje nurodytas išimtis dėl sumų, kurias reikėjo deklaruoti ne vėliau kaip iki praėjusių metų pabaigos.

5. Komisija laiku informuoja valstybes nares, ar esama automatiško įsipareigojimų panaikinimo rizikos. Ji valstybes nares informuoja apie atitinkamą sumą remdamasi jos turima informacija. Gavusios šią informaciją, valstybės narės per du mėnesius pritaria minėtai sumai arba pateikia savo pastabas. Komisija ne vėliau kaip per devynis mėnesius po paskutinio termino, kuris nustatomas taikant 1, 2 ir 3 dalis, automatiškai panaikina įsipareigojimus.
6. Automatiško įsipareigojimų panaikinimo atveju atitinkamų metų EŽŪFKP įnašas, skirtas atitinkamam BŽŪP strateginiam planui, sumažinamas suma, kuri buvo automatiškai panaikinta. Valstybė narė pateikia Komisijai patvirtinti peržiūrėtą finansavimo planą, kuriame pagal intervencinių priemonių rūšis paskirstoma sumažinama paramos suma. Jei Komisija to nepadarė, ji *pro rata* sumažina kiekvienai intervencinių priemonių rūšiai skirtą sumą.

III SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

33 straipsnis

Finansiniai žemės ūkio metai

Nedarant poveikio specialiosioms nuostatomis dėl išlaidų ir pajamų, susijusių su viešosios intervencijos priemonėmis, Komisijos nustatytomis pagal 45 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a punktą, deklaracijų, finansiniai žemės ūkio metai apima apmokėtas išlaidas ir gautas pajamas, kurias mokėjimo agentūros fondų biudžeto sąskaitose priskyrė N finansiniams metams, kurie prasideda N–1 metų spalio 16 d. ir baigiasi N metų spalio 15 d.

34 straipsnis

Dvigubo finansavimo draudimas

Valstybės narės užtikrina, kad išlaidoms, finansuojamoms EŽŪGF arba EŽŪFKP lėšomis, nebūtų skiriamas joks kitas finansavimas iš ES biudžeto.

EŽŪFKP lėšomis veiksmas gali būti finansuojamas teikiant įvairių rūšių paramą pagal BŽŪP strateginį planą ir iš kitų [...] fondų [...] [...], **kaip nurodyta Reglamento (ES).../... [BNR] 1 straipsnio 1 dalyje, arba pagal Sąjungos priemones**, tik tuo atveju, jeigu visa bendra įvairių rūšių paramos suma neviršija didžiausio paramos intensyvumo arba paramos sumos, taikytinos tai intervencinių priemonių rūšiai pagal Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinę dalį. Tokiais atvejais valstybės narės nedeklaruoja Komisijai **tų pačių** išlaidų:

a) paramos iš kito [...] fondo [...], **kaip nurodyta Reglamento (ES).../... [BNR] 1 straipsnio 1 dalyje, arba pagal Sąjungos priemonę; arba**

b) pagal tą patį BŽŪP strateginį planą gautos paramos.

Išlaidų suma, įtrauktina į išlaidų deklaraciją, gali būti *pro rata* apskaičiuota pagal dokumentą, kuriame išdėstomos paramos teikimo sąlygos.

35 straipsnis

Mokėjimo agentūrų patirtų išlaidų tinkamumas finansuoti

5 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnyje nurodytas išlaidas Sąjunga gali finansuoti tik tuo atveju, **jeigu jas patiria akredituotos mokėjimo agentūros, ir:**

[...] [...]

a [...]) jos buvo patirtos pagal taikytinas Sąjungos taisykles arba

b[...])Reglamente (ES) .../... [Reglamente dėl BŽŪP strateginių planų] nurodytų intervencinių priemonių rūšių atveju –

- i) jos atitinka atitinkamą praneštą produktą ir
- ii) jos buvo patirtos laikantis taikytinų valdymo sistemų, neapimančių atskirų paramos gavėjų tinkamumo finansuoti sąlygų, nustatytų nacionaliniuose BŽŪP strateginiuose planuose.

Išankstinėms išmokoms, mokamoms paramos gavėjams pagal Reglamente (ES) .../... [Reglamente dėl BŽŪP strateginių planų] nurodytas intervencinių priemonių rūšis, pirmos pastraipos **b punkto** [...] i papunktis netaikomas.

36 straipsnis

Mokėjimo terminų laikymasis

Jeigu mokėjimo terminai yra nustatyti Sąjungos teisėje, bet koks mokėjimas paramos gavėjams, mokėjimo agentūrų atliktas prieš anksčiausią galimą mokėjimo datą ir po vėliausios galimos mokėjimo datos, laikomas netinkamu finansuoti Sąjungos lėšomis.

Siekiant, kad iki anksčiausios galimos mokėjimo datos arba po vėliausios galimos mokėjimo datos patirtos išlaidos būtų laikomos atitinkančiomis Sąjungos finansavimo reikalavimus, kartu apribojant tokių veiksmų finansinį poveikį, Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl aplinkybių ir sąlygų, kuriomis šio straipsnio pirmoje pastraipoje nurodytos išmokos gali būti laikomos tinkamomis finansuoti, atsižvelgiant į proporcingumo principą.

Mėnesinių ir tarpinių išmokų sumažinimas

1. Jei Komisija, remdamasi išlaidų deklaracijomis arba 88 straipsnyje nurodyta informacija, nustato, kad Sąjungos teisėje nustatytos finansinės viršutinės ribos buvo viršytos, ji sumažina mėnesines arba tarpines išmokas atitinkamai valstybei narei priimdama 19 straipsnio 3 dalyje nurodytus įgyvendinimo aktus dėl mėnesinių išmokų arba pagal 30 straipsnyje nurodytą tarpinių išmokų mokėjimo tvarką.
2. Jei Komisija, remdamasi išlaidų deklaracijomis arba 88 straipsnyje nurodyta informacija, nustato, kad nesilaikoma 36 straipsnyje nurodytų mokėjimo terminų, valstybei narei suteikiama galimybė pateikti savo pastabas per laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis nei 30 dienų. Jei valstybė narė nepateikia pastabų per minėtą laikotarpį arba jei Komisija mano, kad atsakymas yra netinkamas, Komisija gali sumažinti mėnesines ar tarpines išmokas arba sustabdyti jų mokėjimą atitinkamai valstybei narei priimdama 19 straipsnio 3 dalyje nurodytus įgyvendinimo aktus dėl mėnesinių išmokų arba pagal 30 straipsnyje nurodytą tarpinių išmokų mokėjimo tvarką.
3. Sumažinimas pagal šį straipsnį nedaro poveikio 51 straipsnio taikymui.
4. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamesnės taisyklės dėl 36 straipsnyje numatyto mechanizmo tinkamo veikimo tvarkos ir kitų praktinių sąlygų. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Išmokų mokėjimo sustabdymas atsižvelgiant į metinį sąskaitų patvirtinimą

1. Jeigu valstybės narės nepateikia dokumentų, nurodytų 8 straipsnio 3 dalyje ir 11 straipsnio 1 dalyje, per 8 straipsnio 3 dalyje nustatytus terminus, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais sustabdomas visos 19 straipsnio 3 dalyje nurodytų mėnesinių išmokų sumos mokėjimas. Komisija kompensuoja sumas, kurių mokėjimas buvo sustabdytas, gavusi iš atitinkamos valstybės narės trūkstantis dokumentus, su sąlyga, kad jie gauti ne vėliau kaip per šešis mėnesius po termino. **Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.**

30 straipsnyje nurodytų tarpinių išmokų atveju išlaidų deklaracijos laikomos nepriimtiniomis pagal to straipsnio 6 dalį.

2. Jei per 52 straipsnyje nurodytą metinį veiklos rezultatų patvirtinimą Komisija nustato, kad deklaruotų išlaidų ir sumos, atitinkančios atitinkamą praneštą produktą, skirtumas sudaro daugiau nei 50 %, o valstybė narė negali nurodyti tinkamai pagrįstų priežasčių, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais sustabdomas 19 straipsnio 3 dalyje nurodytų mėnesinių išmokų arba 30 straipsnyje nurodytų tarpinių išmokų mokėjimas. **Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.**

Toks sustabdymas taikomas atitinkamoms išlaidoms, patirtoms taikant intervencines priemones, kurioms pritaikytas 52 straipsnio 2 dalyje nurodytas sumažinimas, o suma, kurios mokėjimas sustabdomas, neviršija pagal 52 straipsnio 2 dalį taikomą sumažinimą atitinkančio procentinio dydžio. Sumas, kurių mokėjimas buvo sustabdytas, Komisija kompensuoja valstybėms narėms arba visam laikui sumažina **ne vėliau kaip** tada, kai priima 52 straipsnyje nurodytą įgyvendinimo aktą, **susijusį su tais metais, už kuriuos sustabdyti mokėjimai.** **Tačiau jei valstybės narės įrodo, kad buvo imtasi būtinų taisomųjų veiksmų, Komisija gali anksčiau atšaukti sustabdymą atskiru įgyvendinamuoju aktu.**

Komisija pagal 101 [...] straipsnį [...] priima **įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios taisyklės dėl išmokų mokėjimo sustabdymo lygio. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.**

3. [...]

Prieš priimdama [...] **1 dalyje ir 2 dalies pirmoje pastraipoje nurodytus** įgyvendinimo aktus, Komisija atitinkamą valstybę narę informuoja apie savo ketinimą ir suteikia tai valstybei narei galimybę per tam tikrą laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis kaip 30 dienų, pateikti savo pastabas.

Įgyvendinimo aktuose, kuriais nustatomos 19 straipsnio 3 dalyje nurodytos mėnesinės išmokos arba 30 straipsnyje nurodytos tarpinės išmokos, atsižvelgiama į pagal šią dalį priimtus įgyvendinimo aktus.

39 straipsnis

Išmokų mokėjimo sustabdymas atsižvelgiant į daugiametę veiklos rezultatų stebėseną

1. [...] **Jeigu** pagal Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] [...] **121a straipsnio 2 dalį** Komisija [...] paprašo atitinkamos valstybės narės **pateikti** [...] veiksmų planą, **ta valstybė narė konsultuodamasi su Komisija nustato numatomus taisomuosius veiksmus, įskaitant** [...] aiškius pažangos rodiklius **ir terminą, per kurį pažanga turi būti padaryta** [...]. **Tas laikotarpis gali trukti ilgiau nei vienus finansinius metus.**

Komisija [...] priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamesnės taisyklės dėl veiksmų planų elementų ir tų planų sudarymo tvarkos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Jei valstybės narės nepateikia arba neįgyvendina 1 dalyje nurodyto veiksmų plano arba jei to veiksmų plano akivaizdžiai nepakanka padėčiai ištaisyti, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais sustabdomas 19 straipsnio 3 dalyje nurodytų mėnesinių išmokų arba 30 straipsnyje nurodytų tarpinių išmokų mokėjimas.

Toks sustabdymas, laikantis proporcingumo principo, taikomas atitinkamoms išlaidoms, susijusioms su intervencinėmis priemonėmis, kurioms turėjo būti taikomas tas veiksmų planas. Komisija kompensuoja sumas, kurių mokėjimas buvo sustabdytas, jei atlikus Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 121a straipsnyje nurodytą veiklos rezultatų peržiūrą matyti pakankama pažanga siekiant siektinų reikšmių. Jei padėtis neištaisoma iki nacionalinio BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo pabaigos, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktą, kuriuo visam laikui sumažinama atitinkamai valstybei narei skirta suma, kurios mokėjimas sustabdytas. **Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.**

Komisija pagal 101 [...] straipsnį [...] priima [...] **įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios** taisyklės dėl išmokų mokėjimo sustabdymo lygio bei trukmės ir tų sumų kompensavimo arba sumažinimo, atsižvelgiant į daugiametę veiklos rezultatų stebėseną, sąlygos. **Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.**

3. [...]

Prieš priimdama **2 dalies pirmoje ir antroje pastraipose nurodytus** [...] įgyvendinimo aktus Komisija atitinkamą valstybę narę informuoja apie savo ketinimą ir paprašo per tam tikrą laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis kaip 30 dienų, pateikti savo atsakymą.

40 straipsnis

Išmokų mokėjimo sustabdymas atsižvelgiant į valdymo sistemų trūkumus

1. Jei nustatoma didelių valdymo sistemų veikimo trūkumų, Komisija gali paprašyti, kad atitinkama valstybė narė įgyvendintų būtinus taisomuosius veiksmus pagal veiksmų planą, kuriame nustatyti aiškūs pažangos rodikliai ir kuris nustatomas konsultuojantis su Komisija.

Komisija [...] priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamesnės taisyklės dėl veiksmų planų elementų ir tų planų nustatymo tvarkos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Jei valstybė narė nepateikia arba neįgyvendina 1 dalyje nurodyto veiksmų plano arba jei to veiksmų plano akivaizdžiai nepakanka padėčiai ištaisyti, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais sustabdomas 9 straipsnio 3 dalyje nurodytų mėnesinių išmokų arba 30 straipsnyje nurodytų tarpinių išmokų mokėjimas.

Toks sustabdymas, laikantis proporcingumo principo, taikomas valstybės narės patirtoms atitinkamoms išlaidoms, kurių atžvilgiu nustatyti trūkumai, tam tikrą laikotarpį, kuris nustatomas pirmoje pastraipoje nurodytais įgyvendinimo aktais ir kuris neviršija 12 mėnesių. Jei ir toliau esama sąlygų, dėl kurių sustabdytas mokėjimas, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais tas laikotarpis pratęsiamas papildomais laikotarpiais, kurių bendra trukmė neviršija 12 mėnesių. Į sumas, kurių mokėjimas buvo sustabdytas, atsižvelgiama priimant 53 straipsnyje nurodytus įgyvendinimo aktus.

3. [...] **2 dalyje** [...] numatyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

Prieš priimdama **tuos** [...] įgyvendinimo aktus [...], Komisija atitinkamą valstybę narę informuoja apie savo ketinimą ir paprašo per tam tikrą laikotarpį, kuris yra ne trumpesnis kaip 30 dienų, pateikti savo atsakymą.

Įgyvendinimo aktuose, kuriais nustatomos 19 straipsnio 3 dalyje nurodytos mėnesinės išmokos arba 30 straipsnyje nurodytos tarpinės išmokos, atsižvelgiama į pagal šios dalies pirmą pastraipą priimtus įgyvendinimo aktus.

41 straipsnis

Atskiros sąskaitos

Kiekviena mokėjimo agentūra tvarko atskiras fondams skirtų į Sąjungos biudžetą įtrauktų asignavimų apskaitas.

42 straipsnis

Išmokų mokėjimas paramos gavėjams

1. Jei Sąjungos teisėje aiškiai nenurodyta kitaip, valstybės narės užtikrina, kad paramos gavėjams būtų išmokamos viso dydžio išmokos, susijusios su šiame reglamente numatytu finansavimu.
2. Valstybės narės užtikrina, kad išmokos pagal 63 straipsnio 2 dalyje nurodytas intervencines ir kitas priemones būtų išmokamos nuo gruodžio 1 d. iki kitų kalendorinių metų birželio 30 d.

Nepaisant pirmos pastraipos, valstybės narės gali:

- a) anksčiau nei gruodžio 1 d., bet ne anksčiau nei spalio 16 d. išmokėti 50 % pagal tiesioginių išmokų intervencines priemones teikiamos paramos neviršijančias išankstines išmokas;
 - b) anksčiau nei gruodžio 1 d. išmokėti 75 % pagal 63 straipsnio 2 dalyje nurodytas kaimo plėtrai skirtas intervencines priemones teikiamos paramos neviršijančias išankstines išmokas.
3. Valstybės narės gali nuspręsti išmokėti 50 % pagal Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 68 ir 71 straipsniuose nurodytas intervencines priemones teikiamos paramos neviršijančias išankstines išmokas.

4. **Siekiant užtikrinti, kad išankstinės išmokos būtų išmokamos nuosekliai ir nediskriminuojant [...],** Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis straipsnis iš dalies keičiamas papildant jį [...] taisyklėmis, pagal kurias valstybės narės galėtų išmokėti išankstines išmokas, susijusias su [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinės dalies III skyriuje nurodytomis [...] intervencinėmis priemonėmis [...] ir su priemonėmis, kuriomis reguliuojamos ar remiamos žemės ūkio rinkos, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 1308/2013 . [...]

Siekiant užtikrinti, kad išankstinės išmokos būtų išmokamos nuosekliai ir nediskriminuojant, Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis straipsnis papildomas konkrečiomis išankstinių išmokų mokėjimo taisyklėmis.

5. **Valstybei narei paprašius, [...]** ekstremaliosios padėties atveju **ir neviršijant Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 11 straipsnio 2 dalies b punkte nustatytų ribinių dydžių,** Komisija, **jei tikslinga,** [...] priima įgyvendinimo aktus, [...] susijusius su šio straipsnio taikymu. Tokiais įgyvendinimo aktais gali būti nukrypstama nuo 2 dalies, tačiau tik tiek ir tokiu laikotarpiu, kiek iš tiesų yra tikrai būtina.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

43 straipsnis

Pajamų asignavimas

1. Asignuotosiomis pajamomis, apibrėžtomis Finansinio reglamento 21 straipsnyje, laikomos šios sumos:
- a) EŽŪGF ir EŽŪFKP išlaidų atveju – sumos, kurios pagal šio reglamento 36, 52 ir 53 straipsnius ir Reglamento (ES) 1306/2013 54 straipsnį, taikytiną remiantis šio reglamento 102 straipsniu, o EŽŪGF išlaidų atveju – pagal šio reglamento 54 ir 51 straipsnius turi būti sumokėtos į Sąjungos biudžetą, įskaitant palūkanas;

- b) EŽŪGF išlaidų atveju – sumos, atitinkančios nuobaudas, taikomas pagal taisykles dėl Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 11 straipsnyje nurodytų paramos sąlygų;
 - c) pagal įgyvendinant BŽŪP priimtus Sąjungos teisės aktus, išskyrus kaimo plėtrai skirtas intervencines priemones, pateikti užstatai, depozitai ar garantijos, kurie buvo negrąžinti. Tačiau negrąžintus užstatus, kurie buvo pateikti išduodant eksporto arba importo licencijas arba per konkursą, siekiant užtikrinti, kad konkurso dalyviai pateiktų tikrus pasiūlymus, pasilieka valstybės narės.
 - d) pagal 39 straipsnio 2 dalį visam laikui sumažintos sumos.
- 2. 1 dalyje nurodytos sumos sumokamos į Sąjungos biudžetą ir pakartotinio panaudojimo atveju skiriamos tik EŽŪGF ar EŽŪFKP išlaidoms finansuoti.
 - 3. Šis reglamentas 1 dalyje nurodytoms asignuotosioms pajamoms taikomas *mutatis mutandis*.
 - 4. EŽŪGF atveju Finansinio reglamento 113 straipsnis šiame reglamente nurodytų asignuotųjų pajamų apskaitai taikomas *mutatis mutandis*.

44 straipsnis

Informavimo priemonės

- 1. Pagal 7 straipsnio e punktą finansuojamo informacijos teikimo tikslas yra visų pirma padėti paaiškinti, įgyvendinti ir plėtoti BŽŪP ir didinti visuomenės informuotumą apie jos turinį ir tikslus, rengiant informavimo kampanijas atkurti vartotojų pasitikėjimą po krizių, teikti informaciją ūkininkams ir kitiems kaimo vietovėse veikiantiems subjektams, propaguoti europietišką žemės ūkio modelį ir padėti piliečiams jį suprasti.

Šiuo tikslu Sąjungoje ir už jos ribų turi būti teikiama nuosekli, objektyvi ir išsami informacija.

2. 1 dalyje nurodytas priemonės gali sudaryti:
- a) metinės darbo programos arba kitos trečiųjų šalių pasiūlytos specialios priemonės;
 - b) Komisijos iniciatyva vykdoma veikla.

Neįtraukiamos pagal teisės aktus reikalaujamos priemonės arba priemonės, kurioms finansuoti jau skiriamos lėšos pagal kitą Sąjungos veiksmą.

Pirmos pastraipos b punkte nurodytą veiklą Komisijai gali padėti įgyvendinti išorės ekspertai.

Pirmoje pastraipoje nurodytomis priemonėmis taip pat padedama užtikrinti institucinę komunikaciją Sąjungos politinių prioritetų klausimais su sąlyga, kad tie prioritetai yra susiję su bendraisiais šio reglamento tikslais.

3. Komisija kartą per metus skelbia kvietimą teikti pasiūlymus, laikydamosi Finansiniame reglamente nustatytų sąlygų;
4. Apie pagal šį straipsnį numatytas ir taikomas priemonės pranešama 101 straipsnio 1 dalyje nurodytam komitetui.
5. Komisija kas dvejus metus Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šio straipsnio įgyvendinimo ataskaitą.

Komisijos įgaliojimai

1. **Atsižvelgiant į mokėjimo agentūrų Sąjungos biudžetui sukauptas įplaukas atliekant mokėjimus pagal valstybių narių pateiktas išlaidų deklaracijas,** Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus siekiant papildyti šį reglamentą dėl sąlygų, kuriomis kompensuojamos su fondais susijusios tam tikros rūšies išlaidos ir įplaukos.

Jei Sąjungos biudžetas iki finansinių metų pradžios nebuvo priimtas arba jei bendra numatytų įsipareigojimų suma viršija Finansinio reglamento 11 straipsnio 2 dalyje nustatytą ribinį dydį, Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl metodo, taikytino tiems įsipareigojimams ir sumų mokėjimui, **sudarant sąlygas turimus asignavimus teisingai paskirstyti valstybėms narėms.**

2. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamesnės taisyklės dėl 41 straipsnyje nustatytos pareigos, taip pat dėl konkrečių sąlygų, taikomų informacijai, kuri turi būti registruojama mokėjimo agentūrų tvarkomose apskaitose. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
3. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:
 - a) viešojo saugojimo intervencijos priemonių ir kitų fondų lėšomis finansuojamų išlaidų finansavimo ir apskaitos;
 - b) automatiško įsipareigojimų panaikinimo procedūros įgyvendinimo sąlygų;

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

IV SKYRIUS

Sąskaitų patvirtinimas

1 SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

46 straipsnis

Vieno bendro audito principas⁸

[...] **Vadovaujantis** Finansinio reglamento 127 straipsniu, Komisija šio reglamento 11 straipsnyje nurodytų tvirtinančiųjų įstaigų darbą laiko patikimu, išskyrus tuo atveju, jei ji yra informavusi valstybę narę, kad negali pasitikėti tvirtinančiosios įstaigos darbu atitinkamais finansiniais metais, ir savo rizikos vertinime atsižvelgia į poreikį atlikti Komisijos auditus atitinkamoje valstybėje narėje.

Komisija informuoja valstybę narę apie motyvus, kodėl ji negali pasitikėti atitinkamos tvirtinančiosios įstaigos darbu.

47 straipsnis

Komisijos atliekamos patikros

1. Nedarant poveikio patikroms, kurias valstybės narės atlieka pagal nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus arba pagal Sutarties 287 straipsnį, ar patikroms, kurios atliekamos pagal Sutarties 322 straipsnį arba grindžiamos Tarybos reglamentu (Euratomas, EB) Nr. 2185/96[...] **arba Finansinio reglamento 127 straipsniu**, Komisija gali atlikti patikras valstybėse narėse siekdama visų pirma patikrinti:
 - a) administracinės praktikos suderinamumą su Sąjungos taisyklėmis;

⁸ Turėtų būti įrašyta konstatuojamoji dalis, susijusi su 46 ir 47 straipsniais: **Vieno bendro audito principo įgyvendinimo tikslu, kai Komisija paprastai turėtų laikyti tvirtinančiųjų įstaigų darbą patikimu, ir atsižvelgdama į savo rizikos vertinimą dėl poreikio vykdyti Komisijos atliekamas patikras atitinkamoje valstybėje narėje, Komisija gali atlikti patikras, kai ji yra informavusi atitinkamą valstybę narę, kad negali pasitikėti tvirtinančiosios įstaigos darbu. Tai nereiškia, kad Komisija, siekdama vykdyti savo pareigas pagal Sutarties 317 straipsnį, gali atlikti patikras tais atvejais, kai gali būti didelių valdymo sistemų veikimo trūkumų, dėl kurių valstybė narė nesiima tolesnių veiksmų.**

- b) ar išlaidos, kurioms taikoma 5 straipsnio 2 dalis ir 6 straipsnis ir kurios atitinka Reglamente (ES) .../... [Reglamente dėl BŽŪP strateginių planų] nurodytas intervencines priemones, yra susijusios su atitinkamu produktu, apie kurį pranešta metinėje veiklos rezultatų ataskaitoje;
- c) ar tvirtinančioji įstaiga savo darbą atlieka pagal 11 straipsnį ir šio skyriaus 2 skirsnio tikslais;
- d) ar mokėjimo agentūra atitinka akreditavimo kriterijus, nustatytus 8 straipsnio 2 dalyje, ir ar valstybė narė teisingai taiko 8 straipsnio 5 dalį.

Asmenims, Komisijos įgaliotiems jos vardu atlikti patikras, arba Komisijos atstovams, veikiantiems pagal jiems suteiktus įgaliojimus, turi būti suteikta galimybė susipažinti su buhalterinėmis knygomis ir visais kitais dokumentais, įskaitant dokumentus ir metaduomenis, sukurtus arba gautus ir įrašytus elektroninėse laikmenose, susijusiais su EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšomis finansuojamomis išlaidomis.

Įgaliojimai atlikti patikras neturi turėti įtakos nacionalinių nuostatų, kuriose numatoma, kad tam tikrus veiksmus atlieka nacionalinės teisės aktais specialiai paskirti atstovai, taikymui. Nedarant poveikio konkrečioms Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir Europos Parlamento ir Reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 nuostatoms, asmenys, Komisijos įgalioti veikti jos vardu, nedalyvauja, *inter alia*, namuose atliekamuose patikrinimuose arba oficialiose asmenų apklausose, vykdomose pagal atitinkamos valstybės narės teisę. Tačiau jiems turi būti suteikta galimybė susipažinti su tokiu būdu gauta informacija.

2. Komisija apie patikrą pakankamai iš anksto praneša atitinkamai valstybei narei arba valstybei narei, kurios teritorijoje patikra bus atliekama, ir organizuodama patikras atsižvelgia į administracinį poveikį mokėjimo agentūroms. Atliekant tokias patikras gali dalyvauti atitinkamos valstybės narės atstovai.

Komisijai paprašius ir valstybei narei sutikus, papildomas patikras ar šiame reglamente numatytų veiksmų tyrimus atlieka tos valstybės narės kompetentingos institucijos. Atliekant tokias patikras gali dalyvauti Komisijos atstovai arba asmenys, Komisijos įgalioti veikti jos vardu.

Siekdama pagerinti patikras Komisija, atitinkamai valstybei narei pritarus, gali prašyti atitinkamos valstybės narės institucijų pagalbos tam tikroms patikroms arba tyrimams atlikti.

48 straipsnis

Prieiga prie informacijos

1. Valstybės narės užtikrina Komisijai galimybę susipažinti su visa sklandžiai fondų veiklai užtikrinti reikalinga informacija ir imasi visų atitinkamų priemonių patikroms, kurias Komisija laiko tikslingomis Sąjungos finansavimo valdymui, palengvinti.
2. Komisijos paprašytos valstybės narės jai pateikia informaciją apie įstatymus ir kitus teisės aktus, kuriuos jos priėmė siekdamos įgyvendinti su BŽŪP susijusius Sąjungos teisės aktus, jei tie aktai daro finansinį poveikį EŽŪGF arba EŽŪFKP.
3. Valstybės narės užtikrina Komisijai galimybę susipažinti su informacija apie pažeidimus, apibrėžtus Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 2988/95, ir kitus valstybių narių BŽŪP strateginiame plane nustatytų sąlygų nesilaikymo atvejus, nustatytus įtariamo sukčiavimo atvejus, taip pat su informacija apie veiksmus, kurių buvo imtasi pagal šio skyriaus 3 skirsnį siekiant susigrąžinti su tais pažeidimais ir sukčiavimo atvejais susijusias nepagrįstai išmokėtas sumas.

49 straipsnis

Prieiga prie dokumentų

Akredituotos mokėjimo agentūros saugo pagal Sąjungos teisę reikalaujamus išmokėtų išmokų patvirtinamuosius dokumentus ir patikrų atlikimo dokumentus ir užtikrina Komisijai galimybę susipažinti su šiais dokumentais bei informacija.

Tie patvirtinamieji dokumentai gali būti saugomi elektroniniu formatu, laikantis sąlygų, kurias, remdamasi 50 straipsnio 2 dalimi, nustato Komisija.

Jeigu tuos dokumentus saugo mokėjimo agentūros įgaliojimu veikianti institucija, atsakinga už leidimų panaudoti lėšas suteikimą, ta institucija siunčia akredituotai mokėjimo agentūrai ataskaitas apie atliktų patikrų skaičių, jų turinį ir priemones, kurių buvo imtasi atsižvelgus į jų rezultatus.

Šis straipsnis *mutatis mutandis* taikomas tvirtinančiosioms įstaigoms.

50 straipsnis

Komisijos įgaliojimai

1. **Siekiant užtikrinti teisingą ir veiksmingą šiame skyriuje išdėstytų nuostatų, susijusių su patikromis ir galimybe susipažinti su dokumentais ir informacija, taikymą,** Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus kuriais šis reglamentas papildomas specialiomis pareigomis, kurių turi laikytis valstybės narės pagal šį skyrį, ir [...] [...] taisyklėmis dėl kriterijų, pagal kuriuos nustatomi Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 2988/95 apibrėžto pažeidimo atvejai ir kiti valstybių narių BŽŪP strateginiame plane nustatytų sąlygų nesilaikymo atvejai, ir apie kuriuos turi būti pranešama, ir dėl pateiktinų duomenų.

2. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:
- a) procedūrų, susijusių su bendradarbiavimo pareigomis, kurias valstybės narės turi vykdyti 47 ir 48 straipsnių įgyvendinimo tikslais;
 - b) sąlygų, kuriomis turi būti saugomi 49 straipsnyje nurodyti patvirtinamieji dokumentai, įskaitant jų formą ir saugojimo trukmę.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2 SKIRSNIS

PATVIRTINIMAS

51 straipsnis

Metinis finansinis patvirtinimas

1. Iki metų, einančių po atitinkamų biudžetinių metų, gegužės 31 d. Komisija, remdamasi 8 straipsnio 3 dalies a ir c punktuose nurodyta informacija, priima įgyvendinimo aktus, kuriuose pateikiamas jos sprendimas dėl akredituotų mokėjimo agentūrų sąskaitų, susijusių su 5 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnyje nurodytomis išlaidomis, patvirtinimo.

Tie įgyvendinimo aktai apima pateiktų metinių finansinių ataskaitų išsamumą, tikslumą ir teisingumą ir jais nedaroma poveikio vėliau pagal 52 ir 53 straipsnius priimtų įgyvendinimo aktų turiniui.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos 1 dalyje numatyto sąskaitų patvirtinimo taisyklės dėl priemonių, kurių turi būti imtasi dėl 1 dalies antroje pastraipoje nurodytų įgyvendinimo aktų priėmimo ir įgyvendinimo, įskaitant Komisijos ir valstybių narių keitimąsi informacija bei terminus, kurių reikia laikytis.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Metinis veiklos rezultatų patvirtinimas

1. Jeigu išlaidos, nurodytos 5 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnyje, atitinkančios Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinėje dalyje nurodytas intervencines priemones, nėra susijusios su atitinkamu produktu, apie kurį pranešta metinėje veiklos rezultatų ataskaitoje, **nurodytoje šio reglamento 8 straipsnio 3 ir 4 dalyse ir Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 121 straipsnyje,** Komisija iki metų, einančių po atitinkamų biudžetinių metų, spalio 15 d. priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos sumos, kuriomis turi būti mažinamas Sąjungos finansavimas. Tais įgyvendinimo aktais nedaromas poveikis vėliau pagal šio reglamento 53 straipsnį priimamų įgyvendinimo aktų turiniui.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.
2. Komisija įvertina sumas, mažintinas remiantis deklaruotų metinių intervencinės priemonės įgyvendinimo išlaidų ir sumas, atitinkančios atitinkamą praneštą produktą pagal nacionalinį BŽŪP strateginį planą, skirtumu ir atsižvelgdama į valstybės narės pateiktą pagrindimą, išdėstytą **metinėse veiklos rezultatų ataskaitose pagal Reglamento (ES) Nr. .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 121 straipsnio 5 [...]**dalį.
3. Prieš priimdama 1 dalyje nurodytą įgyvendinimo aktą, Komisija suteikia valstybei narei galimybę pateikti savo pastabas ir pagrįsti visus skirtumus **per laikotarpį, kuris tuo atveju, jei dokumentai pagal 8 straipsnio 3 ir 4 dalis ir 11 straipsnio 1 dalį buvo pateikti iki nurodyto galutinio termino, turi būti bent 30 dienų.**

[...] [...]

[...] 4. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:

a) pagrindimo kriterijų;

b) sumažinimų taikymo metodikos ir kriterijų;

c) priemonių, kurių turi būti imamas dėl 1 dalyje nurodytų įgyvendinimo aktų priėmimo ir įgyvendinimo, įskaitant Komisijos bei valstybių narių keitimąsi informacija ir procedūras bei terminus, kurių reikia laikytis.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

53 straipsnis

Atitikties patvirtinimo procedūra

1. Jei Komisija nustato, kad 5 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnyje nurodytos išlaidos buvo padarytos nesilaikant Sąjungos teisės, Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato sumas, kurioms neskiriamas Sąjungos finansavimas.

Tačiau Reglamente (ES) .../... [Reglamente dėl BŽŪP strateginių planų] nurodytų intervencinių priemonių rūšių atveju nuostata dėl pirmoje pastraipoje nurodyto Sąjungos finansavimo neskyrimo taikoma tik tuo atveju, jei nustatomi dideli valstybių narių valdymo sistemų veikimo trūkumai.

Pirma pastraipa netaikoma pavienių paramos gavėjų nesilaikymo tinkamumo finansuoti sąlygų, nustatytų nacionaliniuose BŽŪP strateginiuose planuose ir nacionalinėse taisyklėse, atvejais.

Pirmoje pastraipoje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

Antra ir trečia pastraipos netaikomos Reglamento (ES) ... / ... [Reglamentas dėl BŽŪP strateginių planų] II skyriaus 3 skirsnio 2 poskirsnyje nurodytoms intervencinėms priemonėms.

2. Komisija įvertina sumas, kurioms neskiriamas finansavimas, atsižvelgdama į nustatytą trūkumų sunkumą.
3. Prieš priimant 1 dalyje nurodytą įgyvendinimo aktą, raštu pateikiamos Komisijos išvados ir valstybės narės atsakymai, o paskiau abi šalys stengiasi pasiekti susitarimą dėl veiksmų, kurių reikia imtis. Po to valstybėms narėms suteikiama galimybė įrodyti, kad faktinis reikalavimų nesilaikymo mastas yra mažesnis nei nurodyta Komisijos pateiktame įvertinime.

Jei susitarimo nepasiekama, valstybė narė gali prašyti pradėti procedūrą, kuria siekiama per keturis mėnesius suderinti abiejų šalių pozicijas. Šios procedūros rezultatų ataskaita pateikiama Komisijai. Komisija atsižvelgia į ataskaitoje pateiktas rekomendacijas prieš priimdama sprendimą atsisakyti finansuoti, o jei nusprendžia nesilaikyti tų rekomendacijų, pateikia pagrindimą.

4. Neatsisakoma finansuoti:
 - a) 5 straipsnio 2 dalyje nurodytų išlaidų, kurios buvo patirtos daugiau kaip prieš 24 mėnesius iki Komisijos išvadų pateikimo raštu valstybei narei;
 - b) daugiamečių intervencinių priemonių, kurioms taikoma 5 straipsnio 2 dalis arba kurioms taikomos 6 straipsnyje nurodytos kaimo plėtrai skirtos intervencinės priemonės, išlaidų, jei galutinė paramos gavėjo pareiga įvykdyta daugiau kaip prieš 24 mėnesius iki Komisijos išvadų pateikimo raštu valstybei narei;
 - c) 6 straipsnyje nurodytų kaimo plėtrai skirtų intervencinių priemonių, išskyrus nurodytąsias šios dalies b punkte, išlaidų, kurioms apmokėti skirtą išmoką arba atitinkamais atvejais, galutinę apmokėti skirtą išmoką mokėjimo agentūra yra išmokėjusi daugiau kaip prieš 24 mėnesius iki Komisijos išvadų pateikimo raštu valstybei narei.

5. 4 dalis netaikoma:

- a) valstybės narės suteiktos paramos, dėl kurios Komisija yra pradėjusi Sutarties 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą, atveju arba pažeidimų, apie kuriuos Komisija yra pranešusi atitinkamai valstybei narei pateikdama pagrįstą nuomonę pagal SESV 258 straipsnį, atveju;
- b) tuo atveju, jei valstybės narės yra pažeidusios savo įsipareigojimus pagal šio reglamento IV antraštinės dalies III skyrių, su sąlyga, kad Komisija per 12 mėnesių nuo valstybės narės atitinkamų išlaidų patikrų rezultatų ataskaitos gavimo jai raštu pateikia savo išvadas.

[...] [...]

[...] 6. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:

- a) priemonių, kurių turi būti imtasi 1 dalyje nurodyto įgyvendinimo akto priėmimo ir jo įgyvendinimo atžvilgiu [...]; [...]
- b) **finansinių pataisų taikymo kriterijų ir metodikos, kad Komisija turėtų galimybę apsaugoti Sąjungos finansinius interesus;**
- c) Komisijos ir valstybių narių keitimosi informacija ir galutinių terminų, kurių reikia laikytis; [...]
- d) 3 dalyje numatytos taikinimo procedūros, įskaitant taikinimo įstaigos įsteigimą, užduotis, sudėtį ir darbo tvarką.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3 SKIRSNIS

DĖL REIKALAVIMŲ NESILAIKYMO SUSIGRAŽINTOS LĖŠOS

54 straipsnis

Specialiosios nuostatos dėl EŽŪGF

Sumos, kurias valstybės narės susigražina dėl paramos gavėjų padarytų pažeidimų ar kitais atvejais, kai jie nesilaiko BŽŪP strateginiame plane nurodytų intervencinių priemonių sąlygų, ir su tomis sumomis susijusios palūkanos sumokamos mokėjimo agentūrai, kuri jas apskaitoje nurodo kaip to mėnesio, kurį sumos buvo faktiškai gautos, EŽŪGF asignuotąsias pajamas.

Kai pajamos įskaitomos į Sąjungos biudžetą taip, kaip nurodyta pirmoje pastraipoje, valstybė narė kaip fiksuotą sumą sąnaudoms padengti gali pasilikti 20 % susigražintos sumos, išskyrus tuos atvejus, kai nustatoma, kad atsakomybė už reikalavimų nesilaikymą tenka tos valstybės narės administracinėms institucijoms ar kitoms oficialioms įstaigoms.

55 straipsnis

Specialiosios nuostatos dėl EŽŪFKP

1. Jeigu nustatomi paramos gavėjų, **o kalbant apie finansines priemones – ir specialiųjų fondų, įtrauktų į kontroliuojančiuosius fondus, ar galutinių gavėjų** padaryti pažeidimai ar kiti BŽŪP strateginiame plane nurodytų kaimo plėtrai skirtų intervencinių priemonių sąlygų nesilaikymo atvejai, valstybės narės atlieka finansinius koregavimus visiškai arba iš dalies panaikindamos atitinkamą Sąjungos finansavimą. Valstybės narės atsižvelgia į nustatyto reikalavimų nesilaikymo pobūdį bei sunkumą ir EŽŪFKP finansinių nuostolių mastą.

Panaikintos Sąjungos finansavimo EŽŪFKP lėšomis sumos ir susigražintos sumos bei su jomis susijusios palūkanos perskirstomos kitiems BŽŪP strateginiame plane nurodytiems kaimo plėtros **veiksmams** [...]. Tačiau panaikintas ar susigražintas Sąjungos fondų lėšas valstybės narės gali pakartotinai panaudoti tik nacionaliniame BŽŪP strateginiame plane numatytam kaimo plėtros veiksmui ir tik tuo atveju, kad šios lėšos nėra perskirstomos kaimo plėtros veiksmams, kurių atžvilgiu jau buvo atliktas finansinis koregavimas.

2. **Nukrypstant nuo 1 dalies antros pastraipos, [...]** kaimo plėtrai skirtų intervencinių priemonių, kurioms parama teikiama Reglamente (ES) .../... [BNR 52 straipsnyje] nurodytų finansinių priemonių lėšomis, atveju įnašas, panaikintas [...] dėl pavienio reikalavimų nesilaikymo atvejo, gali būti pakartotinai panaudotas tai pačiai finansinei priemonei šiomis sąlygomis:
- a) jeigu reikalavimų nesilaikymas, dėl kurio įnašas panaikinamas, yra nustatomas galutinio gavėjo, nurodyto Reglamente (ES) .../... [BNR 2 straipsnio 17 dalyje], lygmeniu – tik kitiems galutiniams gavėjams pagal tą pačią finansinę priemonę;
 - b) jeigu reikalavimų nesilaikymas, dėl kurio įnašas panaikinamas, yra nustatomas Reglamente (ES) .../... [BNR 2 straipsnio 21 dalyje] nurodyto specialiojo [...] fondo, įtraukto į Reglamente (ES) .../... [BNR 2 straipsnio 20 dalyje] nurodytą kontroliuojantįjį [...] fondą, lygmeniu – tik kitiems specialiesiems [...] fondams.

56 straipsnis

Įgyvendinimo įgaliojimai

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl **galimo sumų, gautų susigrąžinus nepagrįstai išmokėtas sumas, įskaitymo ir** pranešimų bei informacijos, kuriuos valstybės narės turi teikti Komisijai, kiek tai susiję šiame skirsnyje nustatytais pareigomis, formų.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

Kontrolės sistemos ir nuobaudos

I skyrius

Bendrosios taisyklės

57 straipsnis

Sjungos finansinių interesų apsauga

1. BŽŪP kontekste valstybės narės priima visas būtinas teisėkūros, reguliavimo ir administracines nuostatas ir imasi visų kitų būtinų priemonių, skirtų veiksmingai Sąjungos finansinių interesų apsaugai užtikrinti. Tos nuostatos ir priemonės yra visų pirma susijusios su:
 - a) fondų lėšomis finansuojamų veiksmų teisėtumo ir tvarkingumo patikrinimu;
 - b) veiksmingu sukčiavimo prevencijos, visų pirma didesnės rizikos srityse, užtikrinimu, ir jų poveikis turės būti atgrasomas, atsižvelgiant į tų priemonių išlaidas bei naudą ir proporcingumą;
 - c) pažeidimų ir sukčiavimo prevencija, nustatymu ir pašalinimu;
 - d) veiksmingų, atgrasomų ir proporcingų nuobaudų skyrimu pagal Sąjungos teisę arba, jei tai neįmanoma, pagal nacionalinę teisę ir, prireikus, tuo tikslu pradėti teismo procesą;
 - e) nepagrįstai išmokėtų sumų susigrąžinimu su palūkanomis ir, prireikus, tuo tikslu pradėti teismo procesą.
2. Siekdamas užtikrinti, kad būtų laikomasi Sąjungos intervencines priemones reglamentuojančių Sąjungos teisės aktų, valstybės narės nustato veiksmingas valdymo ir kontrolės sistemas.
3. Valstybės narės imasi tinkamų atsargumo priemonių, kuriomis [...] užtikrinama, kad taikomos nuobaudos, nurodytos 1 dalies d punkte, būtų proporcingos ir jų dydis būtų diferencijuojamas atsižvelgiant į nustatyto reikalavimų nesilaikymo atvejo sunkumą, mastą, trukmę ir pasikartojimą.

Valstybių narių nustatyta tvarka [...] užtikrinama, kad jokios nuobaudos nebūtų skiriamos **visų pirma tais atvejais, kai:**

- a) reikalavimų nesilaikoma dėl *force majeure* **ar išimtinių aplinkybių, kaip nurodyta 3 straipsnyje;**
- b) reikalavimų nesilaikoma dėl kompetentingos institucijos arba kitos institucijos klaidos ir jei šios klaidos asmuo, kuriam galėtų būti paskirta administracinė nuobauda, pagrįstai negalėjo aptikti;
- c) atitinkamas asmuo gali kompetentingai institucijai įrodyti, jog jis nėra kaltas dėl 1 dalyje nurodytų pareigų nevykdymo arba jei kompetentinga institucija kitais būdais įsitikina, kad atitinkamas asmuo nėra kaltas.

Jeigu paramos skyrimo sąlygų nesilaikoma dėl **3 straipsnyje nurodytų *force majeure* ar išimtinių aplinkybių**, paramos gavėjas išsaugo teisę gauti paramą.

- 4. Valstybės narės nustato tvarką, kuria užtikrinamas veiksmingas su fondais susijusių skundų nagrinėjimas, ir Komisijos prašymu nagrinėja Komisijai pateiktus skundus, kurie patenka į jų BŽŪP strateginio plano taikymo sritį. Valstybės narės informuoja Komisiją apie to nagrinėjimo rezultatus.
- 5. Valstybės narės informuoja Komisiją apie pagal 1 ir 2 dalis priimtas nuostatas, ir priemones, kurių buvo imtasi.

Visos valstybių narių nustatytos sąlygos, kuriomis papildomos Sąjungos taisyklėmis nustatytos EŽŪGF arba EŽŪFKP lėšomis finansuojamos paramos gavimo sąlygos, turi būti galimos patikrinti.

- 6. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės, būtinos siekiant užtikrinti vienodą šio straipsnio taikymą, kiek tai susiję su:
 - a) procedūromis, terminais [...] ir keitimusi informacija 1 ir 2 dalyse nustatytų pareigų atžvilgiu;

- b) valstybių narių pranešimais ir informacija, kurie turi būti teikiami Komisijai, kiek tai susiję su 3 ir 4 dalyse nustatytais pareigomis.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

58 straipsnis

Atliktinų patikrų taisyklės

1. Pagal 57 straipsnio 2 dalį valstybių narių nustatytos sistemos apima sistemingas patikras, kurios atliekamos ir tose srityse, kuriose klaidų rizika yra didžiausia.

Valstybės narės užtikrina veiksmingam rizikos valdymui reikalingą patikrų mastą.

2. Veiksmų, kuriems teikiama parama pagal Reglamente (ES) .../... [BNR 52 straipsnyje] nurodytas finansines priemones, patikros atliekamos tik [...] **kontroliuojančiojo fondo ir specialiųjų fondų lygmeniu, o garantijų fondų kontekste – pagrindines naujas paskolas teikiančių subjektų lygmeniu.**

EIB arba kitų tarptautinių finansų įstaigų, kuriose valstybė narė yra akcininkė, lygmeniu patikros neatliekamos.

3. **Siekiant užtikrinti, kad patikros būtų atliekamos teisingai ir efektyviai ir kad atitikties sąlygos būtų tikrinamos veiksmingai, nuosekliai, nediskriminuojant, tokiu būdu apsaugant Sąjungos finansinius interesus,** Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl papildomų reikalavimų, susijusių su muitinės procedūromis, visų pirma kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 952/2013, kai to reikia norint užtikrinti tinkamą sistemos valdymą.

4. Kalbant apie priemones, nurodytas žemės ūkio sektorių teisės aktuose, išskyrus Reglamentą (ES) .../... [Reglamentą dėl BŽŪP strateginių planų], Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės, būtinos siekiant užtikrinti vienodą šio straipsnio taikymą, ir visų pirma:
- a) Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 4 straipsnio c punkte nurodytų kanapių atžvilgiu – taisyklės dėl tetrahidrokanabinolio kiekių nustatymo specialiųjų kontrolės priemonių ir metodų;
 - b) Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinės dalies 2 skyriaus 2 skirsnio 2 poskirsnyje nurodytos medvilnės atžvilgiu – patvirtintų tarpšakinių organizacijų patikrų sistema;
 - c) Reglamente (ES) Nr. 1308/2013 nurodyto vyno atžvilgiu – taisyklės dėl plotų matavimo, dėl patikrų ir patikrų tobulinimo specialiųjų finansinių procedūrų taisyklių;
 - d) bandymai ir metodai, taikytini nustatant produktų atitiktį viešosios intervencijos priemonių ir privataus sandėliavimo kriterijams, taip pat pirkimo procedūrų tiek viešosios intervencijos priemonių, tiek privataus sandėliavimo atveju taikymas;
 - e) kitos taisyklės dėl valstybių narių atliektinų patikrų dėl priemonių, atitinkamai nustatytų Reglamento (ES) Nr. 228/2013 IV skyriuje ir Reglamento (ES) Nr. 229/2013 IV skyriuje.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

59 straipsnis

Viešųjų pirkimų taisyklių nesilaikymas

Jeigu nesilaikoma nacionalinių ar Sąjungos viešųjų pirkimų taisyklių, valstybės narės užtikrina, kad paramos dalis, kuri neturi būti išmokėta arba turi būti atšaukta, būtų nustatoma atsižvelgiant į nesilaikymo atvejo sunkumą ir laikantis proporcingumo principo.

Valstybės narės užtikrina, kad sandorio teisėtumas ir tvarkingumas galėtų būti paveikti tik tiek, kiek tai susiję su paramos dalimi, kuri neturi būti išmokėta arba turi būti atšaukta.

60 straipsnis

Nuostata dėl reikalavimų apėjimo

Nedarant poveikio konkrečioms nuostatomis, valstybės narės imasi veiksmingų ir proporcingų priemonių, kuriomis siekiama išvengti Sąjungos teisės nuostatų apėjimo, ir visų pirma užtikrina, kad jokios pagal žemės ūkio sektorių teisės aktus numatytos lengvatos nebūtų taikomos fiziniams arba juridiniams asmenims, kurių atžvilgiu nustatoma, kad tokioms lengvatomis gauti būtinos sąlygos buvo dirbtinai sukurtos, prieštaraujant tų teisės aktų tikslams.

61 straipsnis

Intervencinių priemonių suderinamumas patikrų vyno sektoriuje tikslais

Intervencinių priemonių taikymo vyno sektoriuje, kaip nurodyta Reglamente (ES) .../... [Reglamente dėl BŽŪP strateginių planų], tikslais valstybės narės užtikrina, kad toms intervencinėms priemonėms taikomos administravimo bei kontrolės procedūros būtų suderinamos su šios antraštinės dalies II skyriuje nurodyta integruota sistema šių elementų atžvilgiu:

- a) žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemų;
- b) patikrų.

Užstatai

1. Jei žemės ūkio sektorių teisės aktuose tokia galimybė numatyta, valstybės narės reikalauja pateikti užstatą, kuriuo užtikrinama, kad kompetentingai institucijai bus sumokėta arba negrąžinama tam tikra pinigų suma, jei nesilaikoma tam tikros žemės ūkio sektorių teisės aktuose numatytos pareigos.
2. Išskyrus *force majeure* atvejus, visas užstatas arba jo dalis negrąžinami, jeigu tam tikra pareiga nevykdoma arba vykdoma tik iš dalies.
3. Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis [...], kuriomis:

[...] užtikrinama, kad pateikiant užstatą būtų taikomos nediskriminacinės bei vienodos sąlygos ir paisoma proporcingumo principo [...]. **Šiomis taisyklėmis:**

a [...]) nurodoma [...] atsakinga šalis pareigos neįvykdymo atveju;

b[...])[...] nustatomos konkrečios aplinkybės, kuriomis kompetentinga institucija gali netaikyti užstato reikalavimo;

c [...]) nustatomos [...] pateiktinam užstatui ir garantui taikomos sąlygos ir to užstato pateikimo bei grąžinimo sąlygos;

d [...]) nustatomos [...] su išankstinėmis išmokomis susijusiam užstatui taikomos specialiosios sąlygos;

e [...]) nustatomos [...] pareigų, dėl kurių pateiktas užstatas, kaip numatyta 1 dalyje, neįvykdymo pasekmės, įskaitant užstato negrąžinimą, sumažinimo dydį, kuris turi būti taikomas grąžinant užstatą už grąžinamąsias išmokas, licencijas, pasiūlymus, kvietimus teikti pasiūlymus arba specialias paraiškas, ir kai pareiga, kuriai tas užstatas taikomas, nebuvo įvykdyta arba buvo įvykdyta iš dalies, atsižvelgiant į pareigos pobūdį, kiekį, kurio atžvilgiu pareiga buvo neįvykdyta, laikotarpį, kuriuo viršijamas terminas, per kurį pareiga turėjo būti įvykdyta, ir laikas, per kurį buvo pateikti įrodymai, kad pareiga buvo įvykdyta.

4. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:

- a) pateiktino užstato formos, taip pat dėl užstato pateikimo, jo priėmimo ir pirminio užstato pakeitimo kitu užstatu tvarkos;
- b) užstato grąžinimo tvarkos;
- c) pranešimų, kuriuos turi pateikti valstybės narės ir Komisija.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

II skyrius

Integruota administravimo ir kontrolės sistema

63 straipsnis

Taikymo sritis ir apibrėžtys

1. Kiekviena valstybė narė sukuria integruotą administravimo ir kontrolės sistemą (toliau – integruota sistema) ir užtikrina jos veikimą.
2. Integruota sistema taikoma su plotu ir gyvūnais susijusioms intervencinėms priemonėms, išvardytoms Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinės dalies II ir IV skyriuose, ir priemonėms, nurodytoms atitinkamai Reglamento (ES) Nr. 228/2013⁹ IV skyriuje ir Reglamento (ES) 229/2013¹⁰ IV skyriuje.
3. Tiek, kiek būtina, integruota sistema taip pat naudojama paramos sąlygų [...] ir su **plotu susijusių** priemonių vyno sektoriuje, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinėje dalyje, kontrolės tikslu.
4. Šiame skyriuje:
 - a) geoerdvinė paraiška – elektroninė paraiškos forma, į kurią integruota geografinė informacinė sistema grindžiama IT taikomoji programa, suteikianti galimybę paramos gavėjams erdvinio deklaravimo būdu deklaruoti valdos, **apibrėžtos Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 3 straipsnio b punkte**, žemės ūkio paskirties sklypus ir ne žemės ūkio paskirties žemės plotus, už kuriuos prašoma skirti išmoką;

⁹ 2013 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 228/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės atokiausiems Sąjungos regionams ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 247/2006 (OL L 78, 2013 3 20, p. 23).

¹⁰ 2013 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 229/2013, kuriuo nustatomos specialios žemės ūkio priemonės mažosioms Egėjo jūros saloms ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1405/2006 (OL L 78, 2013 3 20, p. 41).

- b) plotų stebėjimo sistema – reguliaraus ir sistemingo žemės ūkio veiklos ir praktikos žemės ūkio paskirties žemės plotuose stebėjimo, sekimo ir vertinimo procedūra, grindžiama programos „Copernicus“ palydovų „Sentinel“ duomenimis ar kitais bent lygiavertės vertės duomenimis;
- c) gyvūnų identifikavimo ir registravimo sistema – Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1760/2000¹¹ nustatyta galvijų identifikavimo ir registravimo sistema arba Tarybos reglamentu (EB) Nr. 21/2004¹² nustatyta avių ir ožkų identifikavimo bei registravimo sistema, **arba, jei valstybės narės taip nusprendžia, Tarybos direktyva 2008/71/EB nustatyta kiaulių identifikavimo ir registravimo sistema**¹³;
- d) žemės ūkio paskirties sklypas – [...] **valstybių narių apibrėžtas** žemės ūkio paskirties žemės vienetas, kaip apibrėžta **pagal** Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 4 straipsnio **1 dalies b punktą**;
- e) geografinė informacinė sistema – kompiuterinė sistema, galinti fiksuoti, saugoti, analizuoti ir rodyti geografiškai susietą informaciją;
- f) **automatinė** prašymų sistema [...] – paraiškų taikyti su plotu ar gyvūnais susijusias intervencines priemones sistema, kurioje administracijos [...] reikalaujami duomenys [...] apie atskirus plotus ar gyvūnus, už kuriuos prašoma skirti paramą, saugomi valstybės narės administruojamose oficialiose kompiuterinėse duomenų bazėse.

¹¹ 2000 m. liepos 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1760/2000, nustatantis galvijų identifikavimo bei registravimo sistemą, reglamentuojantis jautienos bei jos produktų ženklinimą ir panaikinantį Tarybos reglamentą (EB) Nr. 820/97 (OL L 204, 2000 8 11, p. 1).

¹² 2003 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 21/2004, nustatantis avių ir ožkų identifikavimo bei registravimo sistemą ir iš dalies pakeičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1782/2003 bei Direktyvas 92/102/EEB ir 64/432/EEB (OL L 5, 2004 1 9, p. 8).

¹³ 2008 m. liepos 15 d. Tarybos direktyva 2008/71/EB dėl kiaulių identifikavimo ir registravimo (OL L 213, 2008 8 8, p. 31).

Integruotos sistemos elementai

1. Integruotą sistemą sudaro šie elementai:
 - a) žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistema;
 - b) geoerdvinių **paraiškų sistema** ir, **kai taikytina**, su gyvūnais susijusių paraiškų sistema;
 - c) **vėliausiai nuo 2024 m. sausio 1 d.** – plotų stebėjimo sistema;
 - d) paramos pagal intervencines ir kitas priemones, nurodytas 63 straipsnio 2 dalyje, gavėjų identifikavimo sistema;
 - e) kontrolės ir nuobaudų sistema;
 - f) kai taikytina, teisių į išmokas identifikavimo ir registravimo sistema;
 - g) kai taikytina, gyvūnų identifikavimo ir registravimo sistema.
- 1a. **Naudojant integruotą sistemą pateikiama informacija, kuri svarbi pranešant apie rodiklius, nurodytus Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 7 straipsnyje.**
2. Integruotos sistemos veikimas grindžiamas elektroninėmis duomenų bazėmis ir geografinėmis informacinėmis sistemomis ir ji sudaro galimybę keisti elektroninių duomenų bazių ir geografinių informacinių sistemų duomenimis ir tuos duomenis į jas integruoti.
3. [...]

4. Valstybės narės imasi [...] būtinų priemonių užtikrinti tinkamą integruotos sistemos sukūrimą bei veikimą ir **prireikus** teikia viena kitai savitarpio pagalbą, reikalingą šio skyriaus tikslams pasiekti.

65 straipsnis

Duomenų saugojimas ir dalijimasis jais

1. Valstybės narės registruoja ir saugo visus duomenis ir dokumentus apie metinius produktus, apie kuriuos pranešta 52 straipsnyje nurodyto metinio veiklos rezultatų patvirtinimo kontekste, ir apie padarytą pažangą siekiant BŽŪP strateginiame plane išdėstytų tikslų, apie kurią pranešta ir kuri stebima pagal Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 115 straipsnį.

Su pirmoje pastraipoje nurodytais duomenimis ir dokumentais, susijusiais su einamaisiais kalendoriniais arba prekybos metais bei [...] **septyneriais** ankstesniais kalendoriniais arba prekybos metais, galima susipažinti naudojantis valstybės narės kompetentingos institucijos skaitmeninėmis duomenų bazėmis.

Duomenys, naudojami plotų stebėjimo sistemos tikslu, gali kaip neapdoroti duomenys būti saugomi kompetentingų institucijų išoriniame serveryje. Tie duomenys serveryje saugomi bent trejus metus.

Nukrypstant nuo antros pastraipos, valstybės narės, kurios įstojo į Sąjungą 2013 m. ar vėliau, turi užtikrinti galimybę susipažinti su duomenimis tik nuo jų įstojimo metų.

Nukrypstant nuo antros pastraipos, valstybės narės turi užtikrinti, kad su duomenimis ir dokumentais, susijusiais su 64 straipsnio 1 dalies c punkte nurodyta plotų stebėjimo sistema, būtų galima susipažinti tik nuo plotų stebėjimo sistemos įgyvendinimo pradžios dienos.

2. Valstybės narės gali taikyti 1 dalyje nustatytus reikalavimus regioniniu lygmeniu su sąlyga, kad tiek reikalavimai ir duomenų registravimo bei galimybės su jais susipažinti suteikimo administracinės procedūros būtų vienodi visoje valstybės narės teritorijoje ir sudarytų galimybę duomenis agreguoti nacionaliniu lygmeniu.

3. Valstybės narės užtikrina, kad per integruotą sistemą surinktais duomenų rinkiniais, kurie yra svarbūs siekiant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/2/EB¹⁴ [...] tikslų, viešosios valdžios institucijos tarpusavyje dalytųsi nemokamai ir juos skelbtų viešai nacionaliniu lygmeniu. Valstybės narės taip pat suteikia galimybę Sąjungos institucijoms ir įstaigoms susipažinti su šiais duomenų rinkiniais.
4. Valstybės narės užtikrina, kad per integruotą sistemą surinktais duomenų rinkiniais, kurie yra svarbūs rengiant Europos statistiką, kaip nurodyta Reglamente (EB) Nr. 223/2009¹⁵, būtų nemokamai dalijamasi su Bendrijos statistikos institucija, nacionalinėmis statistikos institucijomis ir prireikus su kitomis nacionalinėmis institucijomis, atsakingomis už Europos statistikos rengimą.
5. Valstybės narės riboja galimybes visuomenei susipažinti su 3 ir 4 dalyse nurodytais duomenų rinkiniais, jeigu tokia galimybė turėtų neigiamo poveikio asmens duomenų konfidencialumui pagal Reglamentą (ES) 2016/679.

66 straipsnis

Žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistema

1. Žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistema yra geografinė informacinė sistema, kurią valstybės narės sukuria ir reguliariai atnaujinama remdamasi aerofotografiniu ar erdviniu ortofotografiniu vaizdavimu, laikantis vienodo standarto, kuriuo užtikrinamas toks tikslumo lygis, kuris būtų bent lygiavertis 1:5 000 mastelio kartografijai.

¹⁴ 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB, sukurianti Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE) (OL L 108, 2007 4 25, p. 1).

¹⁵ 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87 2009 3 31, p. 164).

2. Valstybės narės užtikrina, kad žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemoje būtų:
- a) unikalčiai identifikuojamas kiekvienas žemės ūkio paskirties sklypas ir žemės vienetai, kurie apima ne žemės ūkio paskirties žemės plotus, kuriuos valstybės narės laiko atitinkančiais paramos intervencinėms priemonėms, nurodytoms Reglamento (ES) Nr. .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinėje dalyje, skyrimo reikalavimus;
 - b) nurodomos naujausios plotų, kuriuos valstybės narės laiko atitinkančiais paramos intervencinėms priemonėms, nurodytoms 63 straipsnio 2 dalyje, skyrimo reikalavimus, vertės;
 - c) galima tiksliai lokalizuoti žemės ūkio paskirties sklypus ir ne žemės ūkio paskirties žemės plotus, už kuriuos prašoma skirti išmoką;
 - d) [...]
3. Valstybės narės kasmet vertina žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos kokybę pagal Sąjungos lygmeniu nustatytą metodiką.

Jeigu atliekant vertinimą nustatoma sistemos trūkumų, valstybės narės imasi tinkamų taisomųjų veiksmų arba **Komisija** jų prašo pagal 40 straipsnį parengti veiksmų planą.

Vertinimo ataskaita ir, kai tikslinga, taisomieji veiksmai bei jų įgyvendinimo tvarkaraštis Komisijai pateikiami ne vėliau kaip metų, einančių po atitinkamų kalendorinių metų, [...] kovo 15 d.

67 straipsnis

Geoerdvinių ir su gyvūnais susijusių paraiškų sistema

1. Kalbant apie paramą su plotu susijusioms intervencinėms priemonėms, nurodytoms 63 straipsnio 2 dalyje ir įgyvendinamoms pagal nacionalinius BŽŪP strateginius planus, valstybės narės reikalauja pateikti paraišką naudojant geoerdvinę paraišką, kurią šiuo tikslu suteikia kompetentinga institucija.

2. Kalbant apie paramą su gyvūnais susijusioms intervencinėms priemonėms, nurodytoms 63 straipsnio 2 dalyje ir įgyvendinamoms pagal nacionalinius BŽŪP strateginius planus, valstybės narės reikalauja pateikti paraišką.
3. Valstybės narės iš anksto užpildo 1 ir 2 dalyse nurodytas paraiškas įrašydamos sistemose, nurodytose 64 straipsnio 1 dalies g punkte ir 66, 68, 69 bei 71 straipsniuose, arba visose kitose atitinkamose viešosiose duomenų bazėse pateikiamą informaciją.
4. Valstybės narės gali **sukurti** [...] **automatinę** prašymų [...] sistemą **ir nuspręsti, kurias** [...] 1 ir 2 dalyse nurodytas paraiškas **ji turi apimti**.
5. Valstybės narės kasmet įvertina geoerdvinių paraiškų sistemos kokybę pagal Sąjungos lygmeniu nustatytą metodiką.

Jeigu atliekant vertinimą nustatoma sistemos trūkumų, valstybės narės imasi tinkamų taisomųjų veiksmų, arba Komisija jų prašo pagal 40 straipsnį parengti veiksmų planą.

Vertinimo ataskaita ir, kai tikslinga, taisomieji veiksmai bei jų įgyvendinimo tvarkaraštis Komisijai pateikiami ne vėliau kaip metų, einančių po atitinkamų kalendorinių metų, [...] **kovo 15 d.**

68 straipsnis

Plotų stebėjimo sistema

1. Valstybės narė sukuria plotų stebėjimo sistemą ir užtikrina jos veikimą.
2. Valstybės narės kasmet įvertina plotų stebėjimo sistemos kokybę pagal Sąjungos lygmeniu nustatytą metodiką.

Jeigu atliekant vertinimą nustatoma sistemos trūkumų, valstybės narės imasi tinkamų taisomųjų veiksmų arba **Komisija** jų prašo pagal 40 straipsnį parengti veiksmų planą.

Vertinimo ataskaita ir, kai tikslinga, taisomieji veiksmai bei jų įgyvendinimo tvarkaraštis Komisijai pateikiami ne vėliau kaip metų, einančių po atitinkamų kalendorinių metų, [...] kovo 15 d.

69 straipsnis

Paramos gavėjų identifikavimo sistema

Kiekvieno paramos pagal intervencines ir kitas priemones, nurodytas 63 straipsnio 2 dalyje, gavėjo tapatybės registravimo sistema užtikrinama, kad būtų galima nustatyti visas to paties paramos gavėjo pateiktas paraiškas.

70 straipsnis

Kontrolės ir nuobaudų sistema

Valstybės narės nustato [...] 63 straipsnyje nurodytoms **intervencinėms ir kitoms priemonėms** taikomą kontrolės ir nuobaudų sistemą.

57 straipsnio 1–5 dalys taikomos *mutatis mutandis*.

71 straipsnis

Teisių į išmokas identifikavimo ir registravimo sistema

Teisių į išmokas identifikavimo ir registravimo sistema turi sudaryti galimybę patikrinti teises į išmokas pagal paraiškas ir žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemą.

Deleguotieji įgaliojimai

Siekiant užtikrinti, kad šiame skyriuje numatyta integruota sistema būtų įgyvendinama veiksmingai, nuosekliai ir nediskriminuojant, tokiu būdu apsaugant Sąjungos finansinius interesus, [...] Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nuostatomis dėl:

- a) [...] **išsamių** taisyklių dėl kokybės vertinimo, nurodyto 66, 67 ir 68 straipsniuose;
- b) [...] [...] **išsamių** taisyklių dėl žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos, paramos gavėjų identifikavimo sistemos ir teisių į išmokas identifikavimo ir registravimo sistemos, nurodytų 66, 69 ir 71 straipsniuose.

Įgyvendinimo įgaliojimai

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:

- a) Komisijai perduodamų ar pateikiamų toliau nurodytų dokumentų formos, turinio ir tvarkos:
 - i) žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos, geoerdvinių paraiškų sistemos ir plotų stebėjimo sistemos kokybės vertinimo ataskaitų;
 - ii) valstybių narių įgyvendintinų taisomųjų veiksmų, nurodytų 66, 67 ir 68 straipsniuose;
- b) 67 ir 68 straipsniuose nurodytų geoerdvinių paraiškų sistemos ir plotų stebėjimo sistemos pagrindinių savybių ir taisyklių.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

III skyrius

Sandorių tikrinimas

74 straipsnis

Taikymo sritis ir apibrėžtys

1. Šiame skyriuje nustatomos specialiosios taisyklės dėl subjektų, kurie gauna arba moka su EŽŪGF finansavimo sistema tiesiogiai arba netiesiogiai susijusias išmokas, arba tų subjektų atstovų (toliau – įmonės) komercinių dokumentų tikrinimo siekiant nustatyti, ar sandoriai, kurie yra EŽŪGF finansavimo sistemos dalis, buvo faktiškai įvykdyti ir ar jie buvo įvykdyti teisingai.
2. Šis skyrius netaikomas intervencinėms priemonėms, kurioms taikoma šios antraštinės dalies II skyriuje nurodyta integruota sistema ir Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinės dalies III skyrius. **Siekiant, kad būtų reaguojama į sektorinių žemės ūkio teisės aktų pasikeitimus ir užtikrinamas šiame skyriuje nustatytos *ex post* kontrolės sistemos veiksmingumas,** Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nuostatomis dėl intervencinių priemonių, kurios dėl jų rengimo ir kontrolės reikalavimų nėra tinkamos papildomai *ex post* kontrolei tikrinant komercinius dokumentus atlikti ir kurios dėl šios priežasties nėra taip tikrinamos pagal šį skyrių, sąrašo sudarymo.
3. Šiame skyriuje vartojamų terminų apibrėžtys:
 - a) komercinis dokumentas – visos buhalterinės knygos, registrai, kvitai ir patvirtinamieji dokumentai, sąskaitos, gamybos ir kokybės įrašai, korespondencija, susijusi su įmonės verslo veikla, taip pat komerciniai duomenys, neatsižvelgiant į jų formą, įskaitant elektronine forma saugomus duomenis, jei tie dokumentai ar duomenys yra tiesiogiai ar netiesiogiai susiję su 1 dalyje nurodytais sandoriais;
 - b) trečioji šalis – fizinis ar juridinis asmuo, kuris yra tiesiogiai ar netiesiogiai susijęs su sandoriais, vykdomais pagal finansavimo EŽŪGF lėšomis sistemą.

Valstybių narių atliekamas tikrinimas

1. Valstybės narės atlieka sistemingą įmonių komercinių dokumentų tikrinimą atsižvelgdamos į tikrintinų sandorių pobūdį. Valstybės narės užtikrina, jog tikrinamos įmonės būtų atrenkamos taip, kad būtų kuo geriau užtikrintas pažeidimų prevencijos ir nustatymo priemonių veiksmingumas. Atrenkant įmones atsižvelgiama, *inter alia*, į finansinę įmonių svarbą toje sistemoje ir kitus rizikos veiksnius.
2. Atitinkamais atvejais 1 dalyje numatytas tikrinimas taikomas ir fizinių bei juridinių asmenų, su kuriais yra susijusios įmonės, atžvilgiu, ir kitų fizinių bei juridinių asmenų, kurie gali būti svarbūs siekiant 76 straipsnyje nustatytų tikslų, atžvilgiu.
3. **Už šio skyriaus taikymą atsakinga(-os) įstaiga (-os) organizuojama (-os) taip, kad būtų nepriklausoma (-os) nuo departamentų ar departamentų padalinių, kurie yra atsakingi už išmokų išmokėjimą ir iki išmokėjimo vykdomas patikras.**
4. **Įmonės, kurių atžvilgiu gautų arba išmokėtų lėšų suma buvo mažesnė nei 40 000 EUR, tikrinamos pagal šį skyrių tik dėl ypatingų priežasčių, kurias valstybės narės turi nurodyti 79 straipsnio 1 dalyje minimame savo metiniame kontrolės plane.**
5. [...] Pagal šį skyrių atliekamas tikrinimas neturi daryti poveikio patikroms, atliekamoms pagal 47 ir 48 straipsnius.

Kryžminės patikros

1. Tikrinamų pirminių duomenų tikslumui patikrinti atliekamas atitinkamas skaičius kryžminių patikrų, be kita ko, jei reikia, tikrinant trečiųjų šalių komercinius dokumentus, kurios atliekamos atsižvelgiant į esamos rizikos laipsnį ir kurios apima:
 - a) palyginimus su tiekėjų, klientų, vežėjų ir kitų trečiųjų šalių komerciniais dokumentais;
 - b) kai tikslinga, atsargų kiekio ir pobūdžio fizinės patikras;
 - c) palyginimus su finansinių srautų, kurie yra pagal finansavimo EŽŪGF lėšomis sistemą vykdomų sandorių rezultatas arba priežastis, įrašais;
 - d) buhalterinės apskaitos arba finansinių veiksmų įrašų patikras, iš kurių rezultatų tikrinimo metu matyti, kad mokėjimo agentūros turimi dokumentai, kuriais pagrindžiamas paramos išmokėjimas paramos gavėjui, yra tikslūs.
2. Tais atvejais, kai reikalaujama, kad įmonės tvarkytų specialią atsargų apskaitą pagal Sąjungos ar nacionalines nuostatas, tie apskaitos įrašų duomenys tikrinami juos atitinkamais atvejais lyginant su komerciniais dokumentais ir, kai tikslinga, su faktiniais atsargų kiekiais.
3. Atrenkant tikrintinus sandorius visapusiškai atsižvelgiama į esamos rizikos laipsnį.
4. **Už įmonę atsakingi asmenys ar trečioji šalis užtikrina, kad visi komerciniai dokumentai ir papildoma informacija būtų pateikti už tikrinimą atsakingiems pareigūnams ar asmenims, įgaliotiems jų vardu atlikti tikrinimą. Elektronine forma saugomi duomenys pateikiami atitinkamoje duomenų laikmenoje.**

5. Už tikrinimą atsakingi pareigūnai ar asmenys, įgalioti jį vykdyti jų vardu, gali reikalauti, kad jiems būtų pateikti 1 dalyje nurodytų dokumentų išrašai arba kopijos.

77 straipsnis

[...]

[...]

[...]

78 straipsnis

Savitarpio pagalba

[...] Valstybės narės **kitos valstybės narės prašymu** padeda viena kitai vykdyti šiame skyriuje numatytą tikrinimą šiais atvejais:

- a) kai įmonė arba trečioji šalis yra įsisteigusi kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje atitinkama suma buvo ar turėjo būti išmokėta arba gauta;
- b) kai įmonė arba trečioji šalis yra įsisteigusi kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje gali būti gauti tikrinimui reikalingi dokumentai ir informacija.

[...]

[...] Planavimas ir ataskaitų teikimas

1. Valstybės narės parengia tikrinimo, kuris pagal 75 straipsnį turi būti atliekamas kitu tikrinimo laikotarpiu, [...] **kontrolės planus**.
2. Kasmet anksčiau nei balandžio 15 d. valstybės narės nusiunčia Komisijai:
 - a) savo **kontrolės planus** [...], nurodytus 1 dalyje, ir pateikia **įmonių, kurios bus tikrinamos, skaičių bei jų suskirstymą pagal sektorius, remiantis su jomis susijusiomis sumomis**;
 - i. [...]
 - ii. [...]
 - b) **išsamią ataskaitą dėl šio skyriaus taikymo ankstesniu tikrinimo laikotarpiu, įskaitant pagal 78 straipsnį atlikto tikrinimo rezultatus**.
3. Valstybių narių parengtus ir Komisijai perduotus **kontrolės planus** [...] **bei jų dalinius pakeitimus** valstybės narės turi įgyvendinti, jei per aštuonias savaites Komisija nepateikia pastabų.
4. [...]
5. [...]

6. [...]

80 straipsnis
[...]

[...]

[...]

Prieiga prie informacijos ir Komisijos atliekamas tikrinimas

1. Vadovaujantis atitinkamais nacionalinės teisės aktais, Komisijos pareigūnai turi turėti galimybę susipažinti su visais dokumentais, parengtais rengiantis pagal šį skyrių organizuojamam tikrinimui arba po jo, ir su turimais duomenimis, įskaitant duomenis, saugomus duomenų tvarkymo sistemose. Gavus prašymą, tie duomenys pateikiami tinkamoje duomenų laikmenoje.
2. 75 straipsnyje nurodytą tikrinimą atlieka valstybių narių pareigūnai. Atliekant šį tikrinimą gali dalyvauti Komisijos pareigūnai. **Valstybės narės, kuri prašo savitarpio pagalbos pagal 78 straipsnį, pareigūnai gali dalyvauti gavus valstybės narės, kuriai pateiktas prašymas, sutikimą. Komisijos ir prašymą pateikusių valstybės narės pareigūnai [...]** negali patys naudotis nacionaliniams pareigūnams suteiktais tikrinimo įgaliojimais. Tačiau jie turi turėti galimybę patekti į tas pačias patalpas ir susipažinti su tais pačiais dokumentais kaip ir valstybių narių pareigūnai.
3. [...]

[...]

- [...] **3.** Nedarant poveikio reglamentų (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, (EB, Euratomas) Nr. 2988/95, (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ir (ES) 2017/1939 nuostatomis, jei nacionalinėmis baudžiamojo proceso nuostatomis numatyta, kad tam tikrus veiksmus atlieka tik specialiai pagal nacionalinę teisę paskirti pareigūnai, nei Komisijos pareigūnai, nei [...] **2** dalyje nurodyti **prašymą pateikusios** valstybės narės pareigūnai šiuose veiksmuose nedalyvauja. Bet kuriuo atveju jie visų pirma negali dalyvauti namuose atliekamuose tikrinimuose arba oficialiose asmenų apklausoje, vykdomose pagal atitinkamos valstybės narės baudžiamąją teisę. Tačiau jie gali susipažinti su taip gauta informacija.

83 straipsnis

Įgyvendinimo įgaliojimai

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės, būtinos siekiant užtikrinti vienodą šio skyriaus taikymą ir visų pirma susijusios su:

- a) 75 straipsnyje nurodyto tikrinimo atlikimu, kiek tai susiję su tikrintinų įmonių atranka, tikrinimo mastu ir tvarkaraščiu;

[...] [...]

- b) [...] 78 straipsnyje [...] nurodytos [...] **savitarpio pagalbos** veiksmingumu [...];

[...] [...]

[...] [...]

[...] [...]

c) [...] **79 straipsnio 2 dalies b punkte** [...] nurodytų ataskaitų ir visų kitų pagal šį skyrių teiktinų pranešimų turiniu.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

IV skyrius

Su paramos sąlygomis susijusi kontrolės sistema ir nuobaudos

84 straipsnis

Paramos sąlygų kontrolės sistema

1. Valstybės narės sukuria kontrolės sistemą, skirtą **kontroliuoti, ar** [...] Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 11 straipsnio **1 dalyje**, Reglamento (ES) Nr. 228/2013 IV skyriuje ir Reglamento (ES) Nr. 229/2013 IV skyriuje nurodytos paramos¹⁶ gavėjai vykdo Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnyje nurodytas pareigas.

Valstybės narės, taikančios Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 25 straipsnį, gali sukurti supaprastintą kontrolės sistemą:

- a) paramos gavėjų, kurie gauna išmokas pagal Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 25 straipsnį, atžvilgiu arba
- b) smulkiųjų ūkininkų, kaip apibrėžta valstybių narių pagal Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 25 straipsnį, nesikreipiančių dėl tokių išmokų, atžvilgiu.

¹⁶ Tinkamu metu turėtų būti patikrinta, ar nuosekliai vartojami terminai „pagalba“, „parama“ ir „išmokos“.

Jei valstybė narė to straipsnio netaiko, ji gali sukurti supaprastintą kontrolės sistemą, skirtą ūkininkams, kurių turimos valdos maksimalus dydis neviršija 5 hektarų žemės ūkio paskirties žemės ploto, deklaruoto pagal 67 straipsnio 1 dalį.

Taisyklių dėl paramos sąlygų laikymuisi užtikrinti valstybės narės gali naudoti savo turimas kontrolės sistemas ir administravimo struktūras.

Tos sistemos turi būti suderinamos su šios dalies pirmoje **ir antroje** pastraipose nurodyta kontrolės sistema.

Valstybės narės kasmet atlieka pirmoje **ir antroje** pastraipose nurodytos kontrolės sistemos peržiūrą, atsižvelgdamos į pasiektus rezultatus.

2. Šiame skyriuje vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) reikalavimas – kiekvienas atitinkamame **teisės** akte nurodytas ir iš esmės nuo visų kitų to paties **teisės** akto reikalavimų besiskiriantis atskiras pagal Sąjungos teisę teisės aktais nustatytas valdymo reikalavimas, nurodytas Reglamento (ES) .../[Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 11 straipsnyje;
- b) **teisės** aktas – bet kuris iš atskirų direktyvų ir reglamentų, nurodytų Reglamento (ES) .../[Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 11 straipsnyje.

3. Įgyvendindamos 1 dalyje nurodytą savo kontrolės sistemą valstybės narės:

- a) į ją įtraukia patikras vietoje, kad patikrintų, ar paramos gavėjai vykdo Reglamento (ES) .../[Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinės dalies [...] **I** skyriaus 2 skirsnyje nustatytas pareigas;
- b) priklausomai nuo reikalavimų, standartų, **teisės** aktų arba atitinkamų paramos sąlygų sričių, gali nuspręsti taikyti patikras, **įskaitant administracines patikras**, atliekamas pagal atitinkamam reikalavimui, standartui, **teisės** aktui arba paramos sąlygų sričiai taikomas kontrolės sistemas, jei tos patikros yra ne mažiau veiksmingos nei a punkte nurodytos patikros vietoje;

- c) atlikdamos a punkte nurodytas patikras vietoje, gali, kai tikslinga, naudoti nuotolinį stebėjimą arba plotų stebėjimo sistemą **ar kitas atitinkamas joms padedančias technologijas**;
- d) **nustato** a punkte nurodytų patikrų, kurios turi būti kasmet atliekamos remiantis rizikos analize, kontrolinę imtį, **atsižvelgdamos į ūkių struktūrą ir būdingą reikalavimų nesilaikymo riziką**, [...] įtraukia atsitiktinumo komponentą ir nustato, kad į kontrolinę imtį patektų ne mažiau kaip 1 % Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] [...] **11 straipsnio 1 dalyje nurodytos paramos** [...] gavėjų;
- e) **kalbant apie su paramos sąlygų laikymąsi susijusias pareigas Direktyvos 96/22/EB atžvilgiu, d punkte nurodytos mažiausios normos reikalavimas laikomas įvykdytu, jei taikomi tam tikro dydžio imties stebėsenos planai.**
- f) **kai taikoma 1 dalies antroje ir trečioje pastraipose nurodyta supaprastinta kontrolės sistema, gali nuspręsti atliekant šios dalies a punkte nurodytas patikras vietoje netaikyti atitikties tame punkte nurodytoms pareigoms tikrinimo, jei iš paraiškų duomenų pagal 67 straipsnį matyti, kad atitinkamų paramos gavėjų reikalavimų nesilaikymo atvejai negalėtų turėti rimtų pasekmių siekiant teisės aktų tikslų ir įgyvendinant standartus.**

85 straipsnis

Su paramos sąlygomis susijusių administracinių nuobaudų sistema

1. Valstybės narės sukuria sistemą, pagal kurią būtų taikomos administracinės nuobaudos Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 11 straipsnyje nurodytiems paramos gavėjams, kurie atitinkamais kalendoriniais metais kuriuo nors metu nesilaiko to reglamento III antraštinės dalies [...] I skyriaus 2 skirsnyje nustatytų taisyklių dėl paramos sąlygų (toliau – nuobaudų sistema).

Pagal tą sistemą pirmoje pastraipoje nurodytos administracinės nuobaudos taikomos tik tuo atveju, jei reikalavimų nesilaikymas yra veikimo arba neveikimo, už kurį tiesiogiai atsakingas atitinkamas paramos gavėjas[...], rezultatas ir jei tenkinama viena arba abi šios sąlygos:

- a) reikalavimų nesilaikymas yra susijęs su paramos gavėjo vykdoma žemės ūkio veikla [...];
- b) **reikalavimų nesilaikymas yra susijęs su [...] valda [...], kaip apibrėžta Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 3 straipsnio b punkte, arba kitais plotais, kuriuos valdo tos pačios valstybės narės teritorijoje esantis paramos gavėjas.**

Tačiau miško plotų atveju pirmoje pastraipoje nurodyta administracinė nuobauda netaikoma, jeigu nėra paprašyta paramos už atitinkamą plotą pagal Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] 65 ir 66 straipsnius.

2. Taikydamos 1 dalyje nurodytas savo nuobaudų sistemas valstybės narės:

- a) į jas įtraukia taisykles dėl administracinių nuobaudų taikymo tais atvejais, kai atitinkamais kalendoriniais metais arba atitinkamais metais žemė buvo perleista. Šios taisyklės grindžiamos sąžiningu ir teisingu atsakomybės už reikalavimų nesilaikymą padalijimu perleidėjams ir perėmėjams;

Šiame punkte perleidimas – bet kokios rūšies sandoris, pagal kurį žemės ūkio paskirties žemė nustoja priklausyti perleidėjui.

- b) nepaisant 1 dalies, gali nuspręsti nuobaudos netaikyti, jei jos dydis vienam paramos gavėjui ir per kalendorinius metus yra [...] **250** EUR arba mažiau. **Paramos gavėjas informuojamas apie** tai, kad nustatytas reikalavimų nesilaikymas, ir apie pareigą [...] **ateityje** imtis taisomųjų veiksmų;
- c) nustato, kad administracinė nuobauda neskiriama, kai reikalavimų nesilaikoma dėl *force majeure* **arba išimtinių aplinkybių, kaip nustatyta 3 straipsnyje.**

3. Administracinės nuobaudos taikymu nedaromas poveikis išlaidų, kurioms ji taikoma, teisėtumui ir tvarkingumui.

86 straipsnis

Nuobaudos [...] taikymas ir apskaičiavimas

1. Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinės dalies [...] I skyriaus 2 skirsnyje numatytos administracinės nuobaudos taikomos sumažinant to reglamento tame skirsnyje išvardytų išmokų, kurios skiriamos arba turi būti skiriamos atitinkamam paramos gavėjui pagal paramos paraiškas, [...] **kurios buvo arba bus** pateiktos [...] kalendoriniais metais, kuriais nustatytas reikalavimų nesilaikymas, bendrą sumą arba neskiriant visos šios sumos.

Apskaičiuojant to sumažinimo ir neskirimo dydį^{*} atsižvelgiama į nustatyto reikalavimų nesilaikymo atvejo sunkumą, mastą, pastovumą [...] **ar** pasikartojimą [...] **ir, jei valstybės narės taip nusprendžia**, į tai, ar reikalavimų nesilaikymas **tyčinis**. Skiriamos nuobaudos turi būti atgrasomos ir proporcingos. **Kai plotų stebėjimo sistema kaip alternatyva 84 straipsnio 3 dalies d punkte nurodytai patikrų vietoje kontrolinei imčiai netaikoma, nuobaudos turi atitikti [...] šio straipsnio 2, 2a, 2c ir 3 [...] dalyse nustatytus kriterijus. Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytos administracinės nuobaudos grindžiamos pagal 84 straipsnio 3 dalį atliekama kontrole.**

2. [...] Išmoka [...] sumažinama [...] **1 %, 3 % arba 5 %** bendros šio straipsnio 1 dalyje nurodytos išmokų sumos.
- 2a. Tuo atveju, jei reikalavimų nesilaikymas neturi pasekmių atitinkamo standarto ar reikalavimo tikslo pasiekimui arba pasekmės yra nereikšmingos, jokia administracinė nuobauda netaikoma. Paramos gavėjas informuojamas apie reikalavimų nesilaikymo atvejį ir galimus taisomuosius veiksmus, kurių reikia imtis.

* Atsižvelgiant į Teismo sprendimą C-361/19, bus pateiktas paaiškinimas dėl metų, kuriais turėtų būti grindžiamas skaičiavimas.

[...] **Jei ir toliau nesilaikoma reikalavimų arba jų vėl nesilaikoma** per trejus kalendorinius metus iš eilės [...], **gali** būti [...] taikomas sumažinimas pagal [...] **2** [...] dalį [...].

[...]

[...] Paramos gavėjams, **kuriems taikoma ši dalis**, valstybės narės gali rengti privalomus mokymus pagal Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] III antraštinės dalies [...] **I** skyriaus 3 skirsnyje numatytas ūkių konsultavimo [...] **paslaugas**.

2b. Jei valstybė narė naudoja plotų stebėjimo sistemą, nurodytą 64 straipsnio 1 dalies c punkte, nesilaikymo atvejams nustatyti, ji gali nuspręsti taikyti mažesnį sumažinimo procentinį dydį, nei numatyti 2 dalyje.

2c. Jei reikalavimų nesilaikymas turi rimtų pasekmių atitinkamo standarto ar reikalavimo tikslo pasiekimui, taikomas didesnis sumažinimo procentinis dydis nei tas, kuris taikomas pagal 2 dalį.

3. Pakartotinio reikalavimų nesilaikymo atveju **arba, kai taikytina, tyčinio nesilaikymo atveju**, taikomas didesnis sumažinimo procentinis dydis nei tas, kuris buvo pritaikytas [...] pagal 2 dalį. **Tais atvejais, kai tyčinis reikalavimų nesilaikymas yra itin didelio masto, sunkus ar nuolatinis, kitais kalendoriniais metais paramos gavėjui gali būti neskiriama nė viena 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodyta išmoka.**

3a. Kitais nei 2c dalyje nurodytais atvejais valstybės narės gali nuspręsti netaikyti administracinės nuobaudos paramos gavėjams, kuriems taikoma 84 straipsnio 1 dalies antroje ir trečioje pastraipose nurodyta supaprastinta kontrolės sistema.

[...] [...]

[...] 4. Siekiant užtikrinti vienodas sąlygas valstybėms narėms ir nuobaudų sistemos veiksmingumą, **proporcingumą** bei atgrasomąjį poveikį, Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas [...] **išsamiomis** nuobaudų taikymo ir jų dydžio apskaičiavimo taisyklėmis.

87 straipsnis

Taikant su paramos sąlygomis susijusias administracines nuobaudas gautos sumos

Valstybės narės gali pasilikti [...] **25 %** sumų, kurios susidarė sumažinus išmokas arba jų neskyrus pagal 86 straipsnį.

V antraštinė dalis
Bendrosios nuostatos

I SKYRIUS
Informacijos perdavimas

88 straipsnis
Informacijos teikimas

1. Be to, kas nustatyta Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] nuostatomis, valstybės narės siunčia Komisijai šią informaciją, deklaracijas ir dokumentus:
 - a) dėl akredituotų mokėjimo agentūrų ir akredituotų koordinavimo įstaigų:
 - i) jų akreditavimo dokumentus,
 - ii) informaciją apie jų funkcijas (akredituota mokėjimo agentūra arba akredituota koordinavimo įstaiga),
 - iii) kai aktualu, informaciją apie akreditacijos panaikinimą;
 - b) dėl tvirtinančiųjų įstaigų:
 - i) jų pavadinimą,
 - ii) jų adresą,
 - c) dėl priemonių, susijusių su fondų lėšomis finansuojamais veiksmais:
 - i) akredituotos mokėjimo agentūros arba akredituotos koordinavimo įstaigos pasirašytas išlaidų deklaracijas, kurios laikomos ir mokėjimo prašymais, ir reikalingą informaciją,

- ii) EŽŪGF atveju – jų finansinių poreikių sąmatas, o EŽŪFKP atveju – atnaujintas apskaičiuotas išlaidų deklaracijas, kurios bus pateiktos einamaisiais metais, ir apskaičiuotas kitų finansinių metų išlaidų deklaracijas;
- iii) akredituotų mokėjimo agentūrų valdymo deklaracijas ir metines ataskaitas.

[...]

- 2. Valstybės narės reguliariai informuoja Komisiją apie IV antraštinės dalies II skyriuje nurodytos integruotos sistemos taikymą. Komisija organizuoja keitimąsi nuomonėmis šiuo klausimu su valstybėmis narėmis.

89 straipsnis

Konfidencialumas

- 1. Valstybės narės ir Komisija imasi visų būtinų veiksmų, kad užtikrintų informacijos, pateiktos arba gautos pagal šį reglamentą įgyvendinant sąskaitų tikrinimo ir patvirtinimo priemones, konfidencialumą.

Tai informacijai taikomos Reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 8 straipsnyje nustatytos taisyklės.

- 2. Nedarant poveikio su teismo procesais susijusioms nacionalinėms nuostatoms, informacija, surinkta atliekant IV antraštinės dalies III skyriuje numatytą tikrinimą, saugoma laikantis profesinės paslapties principų. Jos negalima perduoti kitiems asmenims, išskyrus tuos, kurie dėl savo pareigų valstybėse narėse arba Sąjungos institucijose privalo turėti apie ją žinių, kad galėtų atlikti tas pareigas.

Įgyvendinimo įgaliojimai

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:

- a) formos, turinio, laikotarpių, laiko terminų ir tvarkos, kurių laikantis Komisijai perduodami arba pateikiami:
 - i) išlaidų deklaracijos ir išlaidų sąmatos bei jų atnaujintos versijos, įskaitant asignuotąsias pajamas,
 - ii) mokėjimo agentūrų valdymo deklaracijos ir metinės ataskaitos,
 - iii) sąskaitų patvirtinimo ataskaitos,
 - iv) akredituotų mokėjimo agentūrų, akredituotų koordinavimo įstaigų ir tvirtinančiųjų įstaigų pavadinimai ir duomenys,
 - v) tvarka, pagal kurią atsižvelgiama į fondų lėšomis finansuojamas išlaidas ir jos apmokamos,
 - vi) pranešimai apie valstybių narių padarytus finansinius koregavimus, susijusius su kaimo plėtrai skirtomis intervencinėmis priemonėmis,
 - vii) informacija apie priemones, kurių imtasi pagal 57 straipsnį;
- b) Komisijos ir valstybių narių keitimąsi informacija ir dokumentais reglamentuojančios tvarkos ir informacinių sistemų, įskaitant šiomis sistemomis tvarkytinų duomenų rūšį, formą bei turinį ir atitinkamas duomenų saugojimo taisykles, įgyvendinimo;
- c) valstybių narių Komisijai pateikiamos informacijos, dokumentų, statistinių duomenų ir ataskaitų, taip pat jų pateikimo terminų ir būdų.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

II skyrius

Euro naudojimas

91 straipsnis

Bendrieji principai

1. Komisijos sprendimuose, kuriais patvirtinami BŽŪP strateginiai planai, nurodytos sumos, Komisijos įsipareigojimų ir mokėjimų sumos, įrodytos arba patvirtintos išlaidų sumos ir valstybių narių išlaidų deklaracijose nurodytos sumos išreiškiamos ir išmokamos eurai.
2. Žemės ūkio sektoriaus teisės aktuose nustatytos kainos ir sumos išreiškiamos eurai.

Valstybėse narėse, kurios yra įsivedusios eurą, jos išmokamos arba gaunamos eurai, o valstybėse narėse, kurios nėra įsivedusios euro – nacionaline valiuta.

92 straipsnis

Valiutos kursas ir operacinis įvykis

1. Valstybėse narėse, kurių valiuta yra ne euro, 91 straipsnio 2 dalyje nurodytos kainos ir sumos į nacionalinę valiutą konvertuojamos pagal valiutos kursą.
2. Valiutos kursą lemiantis operacinis įvykis yra:
 - a) sumų, surinktų arba išmokamų prekiaujant su trečiosiomis valstybėmis, atveju – muitinės importo arba eksporto formalumų užbaigimas;
 - b) visais kitais atvejais – įvykis, kuriuo pasiekiamas veiksmo ekonominis tikslas.

3. Jei Reglamente (ES) .../... [Reglamente dėl BŽŪP strateginių planų] numatyta tiesioginė išmoka paramos gavėjui išmokama kita valiuta nei eurai, valstybės narės eurai išreikštą paramos sumą konvertuoja į nacionalinę valiutą remdamosi naujausiu valiutos kursu, kurį nustatė Europos Centrinis Bankas iki metų, už kuriuos skiriama parama, spalio 1 d.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, valstybės narės tinkamai pagrįstais atvejais gali nuspręsti atlikti konvertavimą remdamosi valiutos kursu, kuriuos Europos Centrinis Bankas nustatė vieno mėnesio laikotarpiu iki metų, už kuriuos skiriama parama, spalio 1 d., vidurkiu.

Valstybės narės, kurios pasirenka tą galimybę, nustato ir paskelbia tą kurso vidurkį anksčiau nei tų metų gruodžio 1 d.

4. EŽŪGF atveju valstybės narės, kurios nėra įsivedusios euro, rengdamos savo išlaidų deklaracijas taiko tą patį valiutos kursą, kurį taikė išmokėdamos išmokas paramos gavėjams arba gaudamos pajamas pagal šio skyriaus nuostatas.

5. **Siekiant nurodyti 2 dalyje minimą operacinį įvykį arba jį nustatyti dėl priežasčių, susijusių su rinkos organizavimu arba atitinkama suma,** Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl tų operacinių įvykių ir taikytino valiutos kurso. Konkretus operacinis įvykis nustatomas atsižvelgiant į šiuos kriterijus:

- a) faktinę galimybę kuo skubiau pritaikyti valiutos kurso koregavimus;
- b) operacinių įvykių panašumą vykdant analogiškus veiksmus rinkos organizavimo sistemoje;
- c) operacinių įvykių nuoseklumą įvairių kainų ir sumų, susijusių su rinkos organizavimu, atvejais;
- d) patikrų, kuriomis nustatoma, ar taikomi tinkami valiutos kursai, įvykdomumą ir veiksmingumą.

6. **Siekiant išvengti atvejų, kai valstybėse narėse, kurių valiuta yra ne euro, į apskaitą įrašant gautas įplaukas arba paramos gavėjams išmokėtą paramą ne eurais ir mokėjimo agentūroms rengiant išlaidų deklaracijas yra taikomi skirtingi valiutos kursai,** Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl valiutos kurso, taikomo rengiant išlaidų deklaracijas ir mokėjimo agentūros apskaitoje registruojant viešojo saugojimo operacijas.

93 straipsnis

Apsaugos priemonės ir nukrypti leidžiančios nuostatos

1. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais užtikrinamas Sąjungos teisės taikymas tais atvejais, kai jam gali trukdyti su nacionaline valiuta susijusi išskirtinė monetarinė praktika. Tais įgyvendinimo aktais gali būti nukrypstama nuo galiojančių taisyklių tik tokį laikotarpį, kuris yra griežtai būtinas.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Apie pirmoje pastraipoje nurodytas priemones nedelsiant pranešama Europos Parlamentui, Tarybai ir valstybėms narėms.
2. Kai su nacionaline valiuta susijusi išskirtinė monetarinė praktika gali trukdyti taikyti Sąjungos teisę, Komisijai pagal 100 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nuo šio skyriaus nukrypti leidžiančiomis nuostatomis, šiais atvejais:
 - a) kai valstybė naudoja neįprastus konvertavimo būdus, pavyzdžiui, kelis valiutų kursus, arba vykdo barterinius susitarimus;
 - b) kai valstybių valiutos nekotiruojamos oficialiose užsienio valiutų rinkose arba kai tokių valiutų kurso svyravimo tendencijos gali iškreipti prekybą.

94 straipsnis

Euro naudojimas valstybėse narėse, kurių valiuta yra ne euro

1. Jei valstybė narė, kuri nėra įsivedusi euro, nusprendžia išlaidas, patiriamas taikant žemės ūkio sektoriaus teisės aktus, apmokėti eurai, o ne savo nacionaline valiuta, ji imasi priemonių užtikrinti, kad euro naudojimas netaptų sisteminiu privalumu, palyginti su nacionalinės valiutos naudojimu.
2. Valstybė narė praneša Komisijai apie planuojamas priemones prieš joms įsigaliojant. Šios priemonės negali įsigalioti tol, kol Komisija nebus pranešusi joms pritarianti.

III skyrius

Ataskaitų teikimas

95 straipsnis

Metinė finansinė ataskaita

Kasmet ne vėliau kaip metų, einančių po biudžetinių metų, rugsėjo mėn. pabaigoje Komisija parengia finansinę ataskaitą dėl fondų administravimo praėjusiais finansiniais metais ir ją pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai.

IV skyrius Skaidrumas

96 straipsnis

Informacijos apie paramos gavėjus skelbimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad [Reglamento (ES) .../... [BNR reglamento] [...]] 44 straipsnio 3–4[...] dalių] **tikslais ir vadovaujantis** šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalimis kasmet *ex post* būtų skelbiami fondų paramos gavėjai.
2. Paramos iš EŽŪFKP ir EŽŪGF gavėjams taikomi [Reglamento (ES) .../... [BNR reglamento] 44 straipsnio 3 dalies **a, b, d, e, h, i, l** punktai ir 44 straipsnio 4[...] dalis]. **Reglamento (ES) .../... (BNR reglamento) 44 straipsnio 3 dalies e punktas taikomas tik veiksmo tikslu. EŽŪFKP taikomas Reglamento (ES) .../... (BNR reglamento) 44 straipsnio 3 dalies k punktas [...].**
3. Šiame straipsnyje:

veiksmas – priemonė, **sektorius** arba intervencinių priemonių **rūšis**;

visos veiksmo išlaidos – pagal kiekvieną EŽŪGF arba EŽŪFKP lėšomis finansuojamą priemonę, **sektorių arba intervencinių priemonių rūšį skirtų išmokų sumos, kiekvieno paramos gavėjo gautos atitinkamais finansiniais metais. Skelbtinos išmokų pagal EŽŪFKP lėšomis finansuojamas intervencinių priemonių rūšis sumos turi atitikti visą viešąjį finansavimą, įskaitant tiek Sąjungos, tiek nacionalinį įnašą;**

„veiksmo **vietos nuoroda arba geografinė vieta**“ – savivaldybė, kurioje paramos gavėjas gyvena arba kurioje jis yra registruotas, ir, jei įmanoma, pašto kodas arba savivaldybę nurodanti jo dalis[...].

4. To reglamento 44 straipsnio 3–4[...] dalyse nurodyta informacija pateikiama vienoje bendroje kiekvienos valstybės narės interneto svetainėje. Ji išlieka prieinama dvejus metus nuo pirminio paskelbimo dienos.

Valstybės narės neskelbia Reglamento (ES) .../... [BNR reglamento] 44 straipsnio 3 dalies a ir b punktuose nurodytos informacijos, jeigu paramos gavėjo per vienus metus gautos paramos suma yra ne didesnė nei 1 250 EUR.

97 straipsnis

Paramos gavėjų informavimas apie su jais susijusių duomenų skelbimą

Valstybės narės informuoja paramos gavėjus, kad jų duomenys bus viešai paskelbti pagal 96 straipsnį ir kad Sąjungos ir valstybių narių audito ir tyrimų įstaigos gali tuos duomenis tvarkyti siekdamos apsaugoti Sąjungos finansinius interesus.

Vadovaujantis Reglamento (ES) 2016/679 reikalavimais, kai tai susiję su asmens duomenimis, valstybės narės informuoja paramos gavėjus apie jų teises pagal tą reglamentą ir apie taikomas procedūras, pagal kurias naudojamosi tokiomis teisėmis.

98 straipsnis

Įgyvendinimo įgaliojimai

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:

- a) 96 ir 97 straipsniuose numatyto skelbimo formos, įskaitant informacijos pateikimo pagal atskiras priemones arba intervencinių priemonių **rūšis** būdą, ir tvarkaraščio;
- b) dėl 97 straipsnio vienodo taikymo;
- c) Komisijos ir valstybių narių bendradarbiavimo.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 101 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

V skyrius
Asmens duomenų apsauga

99 straipsnis

Asmens duomenų tvarkymas ir apsauga

1. Nedarant poveikio 96–98 straipsniams, valstybės narės ir Komisija renka asmens duomenis siekdamos vykdyti atitinkamas šiuo reglamentu joms nustatytas valdymo, kontrolės, audito ir stebėsenos bei vertinimo pareigas, visų pirma II antraštinės dalies II skyriuje, III antraštinės dalies III ir IV skyriuose, IV antraštinėje dalyje ir V antraštinės dalies III skyriuje nustatytas pareigas, taip pat statistikos tikslais, ir negali tvarkyti šių duomenų tokiu būdu, kuris yra nesuderinamas su tuo tikslu.
2. Tuo atveju, kai asmens duomenys tvarkomi stebėsenos ir vertinimo tikslais pagal Reglamentą (ES) .../... [Reglamentą dėl BŽŪP strateginių planų] ir statistikos tikslais, jie nuasmeninami ir tvarkomi tik apibendrinta forma.
3. Asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis reglamentais (EB) Nr. 45/2001 ir (ES) 2016/679. Visų pirma tokie duomenys nesaugomi tokia forma, kurią naudojant duomenų subjektų tapatybę galima nustatyti ilgiau, nei to reikia tikslais, kuriais tie duomenys buvo surinkti arba kuriais jie toliau tvarkomi, atsižvelgiant į taikytinoje nacionalinėje ir Sąjungos teisėje nustatytus minimalius saugojimo laikotarpius.
4. Valstybės narės informuoja duomenų subjektus apie tai, kad nacionalinės ir Sąjungos įstaigos gali tvarkyti jų duomenis pagal 1 dalį ir kad šiuo atžvilgiu jie turi duomenų apsaugos teises, nustatytas reglamentais (EB) Nr. 45/2001 ir (ES) 2016/679.

VI antraštinė dalis
Deleguotieji aktai ir įgyvendinimo aktai

100 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.
2. 10, 15, 21, 36, [...], 42, 45, 50, [...] 58, 62, 72, 74, **75**, [...] 86, 92, 93 ir 103 straipsniuose nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami septynerių metų laikotarpiui nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki septynerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 10, 15, 21, 36, [...], 42, 45, 50, [...], 58, 62, 72, 74, **75**, [...], 86, 92, 93 ir 103 straipsniuose nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 10, 15, 21, 36, [...] 42, 45, 50, [...] 58, 62, 72, 74, **75**, [...] , 86, 92, 93 ir 103 straipsnius priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

101 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas – Žemės ūkio fondų komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

10, 11, 15, 16, 19, 21, 24, 30, 37, 38, 39, 40, 42, 45, 50, 51, 52, 53, 56, 57, 58, 62, 73, 83, 90, 93 ir 98 straipsnių tikslais klausimais, susijusiais su tiesioginių išmokų intervencinėmis priemonėmis, kaimo plėtrai skirtomis intervencinėmis priemonėmis ir bendru rinkų organizavimu, Komisijai padeda atitinkamai Žemės ūkio fondų komitetas, Reglamentu (ES) .../... [Reglamentu dėl BŽŪP strateginių planų] įsteigtas Bendros žemės ūkio politikos komitetas ir Reglamentu (ES) Nr. 1308/2013 įsteigtas Bendro žemės ūkio rinkų organizavimo komitetas.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

VII antraštinė dalis
Baigiamosios nuostatos

102 straipsnis

Panaikinimas

1. Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 panaikinamas.

Tačiau:

- a) Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 5 straipsnis, 7 straipsnio 3 dalis, 9, **21**, 34 straipsniai, 35 straipsnio 4 dalis, 36, 37, 38, 43, 51, 52, 54, **59, 67, 68, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 77, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 99, 100 straipsniai, 102 straipsnio 2 dalis**, 110 ir 111 straipsniai ir atitinkamos įgyvendinimo bei deleguotosios taisyklės toliau taikomi patirtų išlaidų ir išmokėtų išmokų, susijusių su **veiksmais, įgyvendinamais pagal Reglamentą (ES) Nr. 1307/2013 2020 finansiniais metais ir anksčiau, ir su likusiomis priemonėmis, finansuojamomis [...]** EŽŪGF lėšomis prieš pradedant taikyti šį reglamentą, atžvilgiu, o EŽŪFKP atveju – patirtų išlaidų ir išmokėtų išmokų, susijusių su Komisijos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1305/2013 patvirtintomis kaimo plėtros programomis, atžvilgiu;
- b) Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 69 straipsnis toliau taikomas patirtų išlaidų ir išmokėtų išmokų, susijusioms su veiksmiais, įgyvendinamais pagal Reglamentą (ES) Nr. 1307/2013, ir su Komisijos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1305/2013 patvirtintomis kaimo plėtros programomis bei kitomis Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 II antraštinės dalies I skyriuje nustatytais BŽŪP priemonėmis, įgyvendinamomis iki šio reglamento, Reglamento (ES) .../... [Reglamento dėl BŽŪP strateginių planų] ir Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) .../...¹⁷, įsigaliojimo dienos, atžvilgiu;

¹⁷ [... m. ... d.] Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../... (OL L [...], [...], p. [...]).

- c) **Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 54 straipsnio 2 dalis toliau taikomas pajamų, deklaruotų pagal kaimo plėtros programas, kurias Komisija patvirtino pagal Reglamentą (ES) Nr. 1305/2013, Reglamentą (EB) Nr. 1698/2005 ir Reglamentą (EB) Nr. 27/2004 (Pereinamojo laikotarpio kaimo plėtros priemonė), atžvilgiu.**

2. Nuorodos į panaikintą reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal priede pateiktą atitikties lentelę.

103 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

Komisijai pagal 100 [...] straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, **kurie yra būtini siekiant užtikrinti sklandų perėjimą nuo Reglamente (ES) Nr. 1306/2013 numatytos tvarkos, kaip nurodyta 102 straipsnyje, prie šiuo reglamentu nustatytos tvarkos** ir kuriais šis reglamentas prireikus papildomas nuostatomis, leidžiančiomis nukrypti nuo jame nustatytų taisyklių, ir į jį įtraukiami tų taisyklių papildymai.

104 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2023[...] m. sausio 1 d.

[...] [...]

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu

Tarybos vardu

Pirmininkas

Pirmininkas
